

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การศึกษาการส่งออกทุเรียนของประเทศไทย

A Study on Thai Durian Export

ของ

นางสาวจรัชญา หวังเลิศระกุล

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2539

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

30 พ.ค. 39

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสรรค์ โนนชัย)

กรรมการปัญหาพิเศษ

30 พ.ค. 39

(รองศาสตราจารย์อมรศรี ตันพินันท์)

หัวหน้าภาควิชา

30 5 39

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริจรรยา เครือวิริยะพันธ์)

147-13

20 มิ.ย. 2541

ACC. NO.	
Date Received	20 มิ.ย. 2539
Call No.	

ร.พ.
A1567
2539

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14743

สำนักหอสมุดและคลังสารนิเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ
บุรีรัมย์

เรื่อง

การศึกษาการส่งออกทุเรียนของประเทศไทย
A Study on Thai Durian Export

โดย

นางสาวจรัสสา หวังเลิศตระกูล

ร.พ.
จ156ก
2539

เสนอ

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....
วันเดือนปี.....

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เพื่อความสัมพันธ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)
น.ศ. 2539

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งนี้ เป็นผลจากการส่งเสริมจากภาครัฐและเอกชน สำหรับตลาดส่งออกที่สำคัญนั้น ส่วนใหญ่เป็นประเทศที่อยู่ในแถบเอเชีย ซึ่งเป็นตลาดเก่า ได้แก่ ฮองกง มาเลเซีย สิงคโปร์ และบรูไน และยังมีตลาดใหม่ ซึ่งมีแนวโน้มการนำเข้าที่เพิ่มสูงมาก ได้แก่ ประเทศไต้หวัน และญี่ปุ่น ประเทศในแถบเอเชียเหล่านี้ ส่วนใหญ่มักนิยมบริโภคในรูปแบบผลสด ส่วนประเทศทางแถบยุโรปนั้น นิยมนำเข้าในรูปแบบทุเรียนแช่แข็งมากกว่า เพราะมีกลิ่นและรสชาติที่อ่อนตัวลง และยังสะดวกต่อการขนส่งซึ่งมีระยะทางไกล นอกจากนี้ยังมีตลาดที่คาดว่าจะสามารถพัฒนาให้เป็นตลาดส่งออกที่มีศักยภาพในอนาคตได้ คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกา เนื่องจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีประชากรมาก ประกอบกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วภายหลังการเปิดประเทศของจีนในปี 1978 ทำให้จีนมีการนำเข้าทุเรียนเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มสูงขึ้นอีก ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาก็เป็นประเทศศูนย์กลางทางการค้าของตะวันออกกลาง มีการส่งออกต่อไปยังประเทศต่าง ๆ ดังนั้นถ้าหากไทยสามารถเจาะตลาดแห่งใหม่นี้ได้ การส่งออกทุเรียนของไทยก็น่าจะมีคู่แข่งที่แจ่มใสในอนาคต

ปัญหาของการส่งออกทุเรียนของไทย ได้แก่ คุณภาพของผลผลิต ปริมาณ และราคาของผลผลิตรวมถึงการขนส่ง ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ ตั้งแต่ระดับเกษตรกรจนถึงระดับผู้ส่งออก จำเป็นต้องควบคุมดูแลทุกขั้นตอน ซึ่งทุกฝ่ายควรที่จะร่วมมือกันอย่างจริงจัง เพื่อขจัดปัญหาที่เกิดขึ้นจากการศึกษาทำให้ได้มาซึ่งแนวทางในการขยายตลาดส่งออกทุเรียนของไทย คือ ควรมีการรวมกลุ่มของเกษตรกรและผู้ส่งออกทุเรียนของไทย เพื่อให้ง่ายต่อการเผยแพร่ข้อมูลทั้งในด้านการผลิตและการตลาด ทำให้ผลผลิตที่ออกสู่ตลาดมีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน และการเพิ่มประสิทธิภาพในการประกอบกิจกรรมทางการตลาด ประกอบกับควรมีการปรับปรุงกลยุทธ์ด้านการตลาดส่งออกให้มีประสิทธิภาพ โดยการเพิ่มคุณภาพของสินค้าและการเพิ่มแรงจูงใจแก่ผู้บริโภคให้หันมาสนใจทุเรียนของไทยให้มากขึ้น

คำนิยม

การศึกษาปัญหาพิเศษ เรื่อง การศึกษาการส่งออกทุเรียนของประเทศไทย ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถของผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสรรค์ โนชัย ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ปัญหาพิเศษ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ อมรศรี ตันพิพัฒน์ ในการให้คำแนะนำและปรึกษา ตลอดจนการตรวจแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณอุทัยทิพย์ ประเสริฐธนนอม และพี่ ๆ ทุกคนจาก บริษัทไทยฮงผลไม้ จำกัด และเจ้าหน้าที่ฝ่ายไม้ผล ฝ่ายบริการข้อมูล กรมส่งเสริมการเกษตร ทุก ๆ คน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลสำหรับการทำปัญหาพิเศษนี้เป็นอย่างดี อีกทั้งต้อง ขอขอบคุณพี่ชาย และเพื่อน ๆ ของผู้เขียนที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

จรัลยา หวังเลิศตระกูล

พฤษภาคม 2539

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการศึกษา	5
การตรวจเอกสาร	5
วิธีการศึกษา	8
บทที่ 2 การผลิตทุเรียนของไทย	9
การผลิตทุเรียน	9
ต้นทุนการผลิต	16
แนวโน้มการผลิตทุเรียน	16
ปัญหาการผลิตทุเรียน	18
บทที่ 3 การตลาดทุเรียนของไทย	21
ตลาดทุเรียนภายในประเทศ	21
หน้าที่ทางการตลาดทุเรียนที่สำคัญ	25
ตลาดทุเรียนในต่างประเทศ	33
ปัญหาการตลาดทุเรียน	34
บทที่ 4 การส่งออกทุเรียนของไทย	36
ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนของไทย	36
การส่งออกทุเรียนสด	38
การส่งออกทุเรียนแช่แข็ง	40
การส่งออกทุเรียนกวน	40
ตลาดส่งออกที่สำคัญ	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ปัญหาการส่งออกทุเรียน	65
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	67
สรุป	67
ข้อเสนอแนะ	70
เอกสารอ้างอิง	73

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลไม้ ปี พ.ศ. 2533-2537	2
2	สภาพการเพาะปลูกทุเรียน ปีการเพาะปลูก 2537	10
3	พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตทุเรียนแยกตามรายพันธุ์ ปีการเพาะปลูก 2537	14
4	สถิติการปลูกทุเรียนของประเทศไทย ปีการเพาะปลูก 2531/32-2537	15
5	ต้นทุนและรายได้จากการผลิตทุเรียน	17
6	เป้าหมายการผลิตทุเรียน ปี พ.ศ. 2540-2544	18
7	มาตรฐานคุณภาพทุเรียนพันธุ์ชะนี	27
8	มาตรฐานคุณภาพทุเรียนพันธุ์หมอนทอง	28
9	มาตรฐานคุณภาพทุเรียนพันธุ์ก้านยาว	29
10	ปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทยจำแนกตามประเภท ปี 2532-2537	36
11	มูลค่าการส่งออกทุเรียนของไทยจำแนกตามประเภท ปี 2532-2537	37
12	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนสดของไทย	39
13	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนแช่แข็งของไทย	41
14	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนกวนของไทย	42
15	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศฮ่องกง ปี 2531-2537	44
16	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศสิงคโปร์ ปี 2521-2537	47
17	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศมาเลเซีย ปี 2523-2537	50
18	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศไต้หวัน ปี 2531-2537	53
19	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศญี่ปุ่น ปี 2531-2537	55
20	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศบรูไน ปี 2531-2537	58
21	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนสดและทุเรียนแช่แข็งไปยังออสเตรเลีย ปี 2531-2537	60
22	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศสาธารณประชาชนจีน ปี 2531-2537	62

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การกำหนดเขตส่งเสริมการผลิตทุเรียน	19
2	วิธีการตลาดทุเรียน	24
3	ทรงผลทุเรียนพันธุ์ชะนี	30
4	ทรงผลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง	31
5	ทรงผลทุเรียนพันธุ์ก้านยาว	32
6	ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดและทุเรียนแช่แข็ง ปี 2532-2537	37
7	มูลค่าการส่งออกทุเรียนสดและทุเรียนแช่แข็ง ปี 2532-2537	38
8	ปริมาณการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศฮ่องกง ปี 2521-2537	45
9	ปริมาณการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศสิงคโปร์ ปี 2521-2537	48
10	ปริมาณการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศมาเลเซีย ปี 2523-2537	51
11	ปริมาณการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศไต้หวัน ปี 2531-2537	53
12	ปริมาณการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศญี่ปุ่น ปี 2521-2537	56
13	ปริมาณการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศบรูไน ปี 2521-2537	59
14	ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดและทุเรียนแช่แข็งไปยังออสเตรเลีย ปี 2531-2537	61
15	ปริมาณการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ปี 2531-2537	63

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

"ผลไม้ไทย" มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและชื่นชอบของคนทั่วไปทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ นอกจากนี้บางชนิดยังมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจในส่วนที่เป็นสินค้าเกษตรที่สามารถทำรายได้ให้กับประเทศไทยได้ปีละเป็นจำนวนมาก ผลไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ลำไย เงาะ ทุเรียน กลิ้ว สับปะรด และมะม่วง เป็นต้น ผลไม้เหล่านี้จะมีระยะเวลาออกสู่ตลาดสลับสับเปลี่ยนกันตลอดทั้งปี และมีปริมาณผลผลิตที่ไม่สม่ำเสมอขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศเป็นสำคัญ ผลผลิตที่ผลิตได้ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 73.5 จะบริโภคภายในประเทศในรูปผลไม้สด ประมาณร้อยละ 8.3 ใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปของอุตสาหกรรมเกษตรต่าง ๆ เน่าเสียประมาณร้อยละ 17.0 และที่เหลืออีกร้อยละ 1.1 จะส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ (นิรนาม , 2533 : 148) จากตัวเลขดังกล่าวทำให้ผลไม้ไทยเป็นสินค้าเกษตรที่น่าจะมีช่องทางขยายการส่งออกได้อีกมาก ถ้าหากได้รับการสนับสนุนในด้านเทคโนโลยีการผลิต การตลาด และการอำนวยความสะดวกเหลือในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และต่อเนื่องทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน

เมื่อก้าวถึงผลไม้ไทยแล้ว ทุเรียนนับว่าเป็นผลไม้ที่สำคัญและมีชื่อเสียงของประเทศ ไทยมากจนได้รับฉายาว่า "ราชาแห่งผลไม้" (King of the Fruits) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ทุเรียนเป็นผลไม้ที่มีความแปลกทั้งรูปร่าง สี และรสชาติ คือ มีผลเต็มไปด้วยหนาม มีเนื้อสีขาวเหลืองหรือสีจ้ำปา นอกจากนี้ทุเรียนยังมีกลิ่นหอม รสหวานมัน และยังมีคุณค่าทางอาหารสูงมาก ทั้งในด้านไขมันที่ให้พลังงานความร้อน โปรตีน คาร์โบไฮเดรต และแร่ธาตุต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ในทางเศรษฐกิจทุเรียนเป็นไม้ผลที่สามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้ามา มากเป็นอันดับสองรองจากลำไย จากสถิติข้อมูลการส่งออกผลไม้ของไทย ในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมาระหว่างปี 2533-2537 พบว่า ทุเรียนมีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี โดยการส่งออกส่วนใหญ่ยังอยู่ในรูปทุเรียนสด รองลงมาได้แก่ ทุเรียนแช่แข็ง ซึ่งมูลค่าการส่งออกในปี พ.ศ. 2537 มีจำนวน 522.5 และ 215.6 ล้านบาท (ตารางที่ 1) ตามลำดับ ส่วนการส่งออกในรูปทุเรียนกวนนั้นยังมีปริมาณที่น้อยมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลไม้ ปี พ.ศ. 2533 - 2537

ปริมาณ : เมตริกตัน

มูลค่า : ล้านบาท

รายการ	2533		2534		2535		2536		2537	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ผลไม้สด	66,160	888.8	49,985	726.1	74,750	1160.6	93,165	1419	115,716	2063.5
กล้วยหอม	2	@	162	2.9	68	1.6	223	4.6	718	17.9
กล้วยไข่	2,413	18.6	1,939	13.7	2,140	13.6	2,550	11.5	1,215	8.8
กล้วยอื่น ๆ	2	@	40	0.4	33	0.3	30	0.3	23	0.5
ลำไย	997	5.2	508	3.1	812	5.2	488	2.5	680	4
ฝรั่ง	155	2.2	67	1.5	29	0.7	27	0.6	30	0.8
มังคุด	1,077	15.7	353	5.3	1,116	24.7	2,062	31.2	975	26.5
มะม่วง	5,724	37.4	3,236	26.1	3,947	31.6	2,940	26.1	3,411	48.5
ส้มเกลี้ยง	2,278	13.4	1,201	6.7	3,028	18.7	4,436	25.4	2,107	11.8
ส้มตรา	420	4.2	423	5.2	39	0.5	20	0.2	20	0.3
ส้ม Orange	342	1.6	44	0.3	49	0.3	239	1.2	80	0.7
ส้มเขียวหวาน	819	5.6	643	5.3	601	4.9	810	6.1	709	6.2
ส้มจุก	5	@	-	-	-	-	2	0.05	2	0.02
ส้ม Mandarin	30	0.2	-	-	43	1.2	7	0.05	2	0.02
มะนาว	98	1.5	27	1.2	10	0.4	33	1.1	94	1.6
ส้มโอ	5,916	50.5	7,039	66.6	5,889	71.9	5,083	53.2	3,985	67.8
ผลไม้จำพวกอื่น ๆ	2	@	42	0.5	16	0.3	57	1.2	30	1.2
องุ่น	238	2.6	54	1.6	52	1.1	40	0.8	34	0.7
แดงโม	481	3.8	276	1.4	1,221	9.3	2,165	12.1	1,963	7.1
แคนตาลูป	21	0.4	6	0.2	69	0.7	125	1.4	743	7.4
มะละกอ	247	2.2	89	0.9	75	1.5	94	1.5	355	2.2
ลำไย	14,355	211.1	7,618	162.6	12,811	297.7	21,310	398	32,628	756.4
เงาะ	2,219	14.3	871	7.1	1,700	10.7	1,196	8.7	1,363	15.6
ทุเรียน	14,392	265.3	7,978	151.1	15,116	274.1	18,641	379.4	26,915	522.6
น้อยหน่า	486	5.4	334	3.8	38	0.5	78	1	852	14.9
ลิ้นจี่	769	21.5	563	18.7	1,447	59.2	1,862	72.7	994	36.5
ตะพรอบอร์	6	1.6	22	0.6	172	4.9	302	8.5	321	8.2
ผลไม้สดอื่น ๆ	12,648	204.5	16,450	239.3	24,229	325	28,345	369.6	35,468	495.3
ผลไม้แช่แข็ง	9,062	272.3	9,773	354.5	10,014	409.9	8,402	341.6	8,903	376.7
ลำไย	6,130	97.1	4,841	95.5	3,790	77.2	3,590	71.5	3,670	76.1
ทุเรียน	1,261	109.3	1,572	133.5	2,391	176.6	2,559	174.6	3,330	215.6
มังคุด	405	27.4	372	26	700	55.3	590	44.6	558	43.8
ลำไย	187	9.4	307	17.2	288	18.4	159	9.8	140	8.6
ตะพรอบอร์	1,079	29.1	2,681	82.3	2,845	82.4	1,504	41.1	1,205	32.6
รวมผลไม้สดและแช่แข็ง	75,222	1161.1	59,758	1080.6	84,764	1570.5	101,567	1760.6	124,619	2440.2

หมายเหตุ @ มูลค่าน้อยมาก

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียนหรืออาฟต้า ซึ่งจะมีการนำสินค้าเกษตรไม่แปรรูปเข้าสู่โปรแกรมการลดภาษี โดยคาดว่าอัตราภาษีจะต้องลดลงเหลือร้อยละ 0.5 ภายใน 7 ปี (ราตรี , 2538 : 47) มีผลทำให้ประเทศไทยสามารถขยายตลาดส่งออกทุเรียนสดไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนได้มากขึ้น สำหรับตลาดที่นำเข้ามาทุเรียนมากที่สุดและสม่ำเสมอ คือ สหราชอาณาจักรที่นำเข้ามาครองลงมา คือ มาเลเซีย ใต้หวัน และสิงคโปร์ ส่วนที่แยกกระจายตามประเทศผู้นำเข้ารายอื่น ๆ ได้แก่ ฝรั่งเศส บรูไน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เนเธอร์แลนด์ และเยอรมัน เป็นต้น ประเทศลูกค้าที่มีแนวโน้มนำเข้าเพิ่มขึ้นในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา และเป็นประเทศที่น่าสนใจสำหรับการส่งออก ได้แก่ ใต้หวัน แคนาดา ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงระยะหลัง ๆ นี้ ชาวต่างประเทศได้รู้จักและนิยมบริโภคกันมากขึ้น อันเนื่องมาจากรัฐบาลได้ให้การสนับสนุน โฆษณา เผยแพร่ อีกทั้งทุเรียนไทยมีทั้งคุณภาพ และรสชาติที่หอมหวานกว่าผลผลิตทุเรียนของประเทศเพื่อนบ้านรายอื่น ๆ อาทิเช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน ประเทศคู่แข่งเหล่านี้ก็ได้มีการพัฒนาการผลิตทุเรียนเพื่อการส่งออกกันมากขึ้น ดังเช่นประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีข้อได้เปรียบทุเรียนไทยอยู่ประการหนึ่ง คือ มีระยะทางไกลถึงสิงคโปร์มากกว่าประเทศไทย ทำให้ค่าขนส่งทุเรียนมาเลเซียถูกกว่าของไทย เป็นเหตุให้ไทยต้องสูญเสียตลาดสิงคโปร์ ซึ่งเคยนำเข้าทุเรียนไทยเป็นจำนวนมากหันไปนำเข้าทุเรียนจากประเทศมาเลเซียแทน

รัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ จึงให้การสนับสนุนและส่งเสริมอย่างจริงจัง ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) รัฐบาลได้กำหนดแผนการพัฒนาและส่งเสริมไม้ผล โดยเน้นไปที่การเร่งรัดเพิ่มผลผลิตและปรับปรุงคุณภาพของผลไม้สด ให้มีปริมาณมากเพียงพอแก่การขยายตลาดส่งออกทั้งในรูปแบบไม้สด และใช้ เป็นวัตถุดิบป้อนโรงงานอุตสาหกรรมผลไม้แปรรูปเพื่อการส่งออก ที่มีศักยภาพทางด้านการตลาด ซึ่งทุเรียนก็เป็นผลไม้ชนิดหนึ่งใน 27 ชนิดที่ได้รับการส่งเสริม และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ก็ยังได้มุ่งเน้นแผนเพื่อการพัฒนาทุเรียนต่อไป อันเนื่องจากได้เล็งเห็นถึงปัญหาในด้านการผลิต ได้แก่ ผลผลิตมีคุณภาพต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง และปัญหาในด้านการตลาด ได้แก่ ขาดตลาดรองรับในช่วงกลางฤดู ซึ่งจะมีผลผลิตออกมามาก ประกอบกับยังไม่มีกาววิจัยและวางแผนการตลาดที่เหมาะสม เพื่อขยายอุปสงค์ ให้สอดคล้องกับอุปทานที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งขาดการพัฒนาการซื้อหาผลผลิตทุเรียนตามมาตรฐานและคุณภาพอย่างจริงจัง

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่า กุเรียนจะเป็นที่ยอมรับว่าเป็นผลไม้ที่มีศักยภาพทั้งในด้านการผลิต และการตลาด แต่ก็ยังมีปัญหาในเรื่องการส่งออก กล่าวคือ กุเรียนเป็นผลไม้ที่มีข้อจำกัดของลักษณะทางกายภาพซึ่งได้แก่ กลิ่น ประกอบกับราคาจำหน่ายในตลาดต่างประเทศค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับผลไม้ชนิดอื่น ๆ เช่น แอปเปิ้ล ทำให้ตลาดถูกจำกัดเฉพาะผู้บริโภคที่รู้จักและมีความพร้อมที่จะบริโภคได้เท่านั้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องคุณภาพของกุเรียนไม่สม่ำเสมอเนื่องมาจากการตัดกุเรียนอ่อนส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ รวมถึงปัญหาข้อกีดกันทางการค้าของต่างประเทศ และคู่แข่งทางการค้าที่สำคัญของไทย ดังนั้นจึงเห็นสมควรที่จะมีการศึกษาในเรื่องการส่งออกกุเรียนของไทย เพื่อพัฒนาวิธีการผลิตให้ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาดตลอดจนปัญหาการส่งออกและการกีดกันทางการค้า อันเป็นแนวทางในการพัฒนาการส่งออกกุเรียน เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งตลาด และศึกษาความเป็นไปได้ในการขยายการพัฒนาตลาดใหม่ ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งออกกุเรียนของประเทศไทย และเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตและการตลาด เพื่อการส่งออกกุเรียนของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาถึงโครงสร้างการตลาด ปริมาณและมูลค่าการส่งออก วิธีการตลาด และลู่ทางการส่งออก โดยเน้นศึกษาถึงลู่ทางตลาดใหม่ ๆ ในการส่งออกกุเรียนของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ รวมทั้งข้อกีดกันทางการค้าในการส่งออกกุเรียนของประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสภาพทั่วไปเกี่ยวกับภาวะการผลิต และการตลาด เพื่อการส่งออกกุเรียนของประเทศไทย
2. ทราบถึงโครงสร้างการตลาด ขั้นตอนการปฏิบัติในการส่งออก ปริมาณ และมูลค่าการส่งออก รวมทั้งวิธีการตลาด ลู่ทางการส่งออกกุเรียนของประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้แก่ ข้อจำกัดในด้านคุณภาพและมาตรฐานในการส่งออกทุเรียนของประเทศไทย เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาต่อไป

4. ทราบถึงแนวโน้มและการส่งเสริมการส่งออกทุเรียนสู่ตลาดใหม่ ๆ เพื่อศึกษานโยบายในการพัฒนาและขยายตลาดต่อไปในอนาคต

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษารั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการส่งออกทุเรียนของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2537 โดยศึกษาถึงภาวะการผลิต โครงสร้างทางการตลาดทุเรียนของประเทศไทย ซึ่งได้แก่ แหล่งผลิต วิธีการซื้อขาย วิธีการตลาด การควบคุมคุณภาพ การจัดขึ้นมาตรฐาน การตลาดเพื่อการส่งออก กระบวนการและลู่ทางการส่งออก โดยเน้นศึกษาถึงแนวโน้มตลาดใหม่ ๆ ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการส่งออกทุเรียนของประเทศไทย

การตรวจเอกสาร

ชาติกฤษณ์ อ่อนศิระ (2536) กล่าวว่า ทุเรียนส่งออกทำรายได้สูงขึ้นเป็นลำดับ ลู่ทางการส่งออกเข้มใ้ เนื่องจากตลาดต่างประเทศมีความต้องการเพิ่มขึ้น ประกอบกับไทยมีศักยภาพในการผลิตสูง อุปสรรคของการส่งออกคือ การส่งทุเรียนอ่อน ทำให้เกิดปัญหาคุณภาพไม่แน่นอน ทั้งนี้เป็นเพราะเกษตรกรผู้รวบรวมและผู้ส่งออกขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ทำให้ทุเรียนไม่ได้ตรงตามความต้องการของผู้ซื้อ แต่ปัญหาสามารถแก้ไขได้ หากได้มีการปรึกษาหารือและระดมความคิดเห็นจากทั้งภาครัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเกษตรกรผู้ผลิต เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในการเก็บเกี่ยว รวมทั้งร่วมกันกำหนดมาตรฐานการจัดระเบียบการส่งออกผลไม้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

นิรนาม (2536) กล่าวว่า ประเทศมาเลเซียมีแนวโน้มความต้องการผลไม้ส่งออกของไทย 5 ประเภท ได้แก่ มะม่วง ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ และส้ม มากขึ้น และประเทศไทยยังได้เปรียบเรื่องการขนส่งทางรถยนต์ ประกอบกับได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรในกลุ่มอาเซียน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมการส่งออกให้มากขึ้นและน่าจะเจาะตลาดผลไม้รายอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

/ปรมาภรณ์ มะลิวัลย์ (2537) ได้ศึกษาถึงสภาพทั่วไปทางการตลาดทุเรียน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะจำหน่ายผลผลิตโดยขายให้กับผู้รวบรวมในท้องถิ่นที่ไปรับซื้อถึงสวนซึ่งไม่เหมาะ ทั้งส่วน การกำหนดราคาซื้อขายจะคิดราคาตามน้ำหนักและขนาดของผลทุเรียน ส่วนการบรรจุหีบห่อ การแปรรูปและขนส่ง เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่กระทำ ทั้งนี้เพราะว่าเกษตรกรผู้ผลิตโดยทั่วไปเป็นผู้ผลิตรายย่อยเท่านั้น ทำให้มีประสบปัญหาในเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำ เนื่องจากถูกกดราคา และไม่มีอำนาจต่อรองทางการตลาด และในด้านความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรนั้น พบว่า เกษตรกรต้องการให้รัฐมีนโยบายประกันราคาทุเรียน ควบคุมราคาปุ๋ย และหากำจัดศัตรูพืช ควบคุมมิให้มีการตัดทุเรียนอ่อนออกสู่ตลาด ตลอดจนลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการผลิตไว้ด้วย กล่าวคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มผู้ผลิตทุเรียนให้เข้มแข็งและสามัคคีกัน เพื่อก่อให้เกิดอำนาจในการต่อรองราคาและรักษา ระดับคุณภาพของทุเรียน

ชาติภักดิ์ อ่อนศิระ (2538) กล่าวว่า เกี่ยวกับเรื่องตลาดต่างประเทศนั้น แบ่งเป็นตลาดประจำซึ่งเป็นตลาดหลัก เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศในแถบประชาคมยุโรป ญี่ปุ่น ตลาดอาเซียน กรมส่งเสริมการส่งออกพยายามจะเจาะตลาดใหม่ ได้แก่ ประเทศในแถบยุโรปตะวันออก อินเดีย กลุ่มอาเซียน ประเทศไทยส่งผลไม้หลายชนิด เช่น ลำไย ทุเรียน เงาะ มังคุด ลิ้นจี่ ตลาดหลักในแถบเอเชีย ได้แก่ ฮองกง ขายส่งผลไม้ได้ถึง 46% ในอดีตก็มีประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย และไต้หวัน แต่มีปัญหาเรื่องการนำเข้า เพราะบางครั้งก็ส่งผลไม้เข้าได้บ้างไม่ได้บ้างไม่สม่ำเสมอ สำหรับปี พ.ศ. 2537 นั้น ประเทศไทยนำเข้าเป็นอันดับ 2 นอกนั้นก็ยังมีประเทศแคนาดา ประเทศสหรัฐอเมริกา สำหรับตลาดใหม่ได้พยายามเจาะตลาดอีก คือ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีประชากรเป็นจำนวนมาก และเป็นตลาดใหญ่ หากประเทศไทยสามารถส่งออกผลไม้ได้สำเร็จจะทำให้มีตลาดเพิ่มมากขึ้น สำหรับประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ก็เป็นประเทศที่น่าสนใจ เพราะตลาดผลไม้ของประเทศเกาหลีไม่มีกฎระเบียบมาก และในด้านคู่แข่งในการส่งออกผลไม้ยังไม่มีมีความก้าวหน้าเท่าที่ควร เพราะไม่มีประสบการณ์และความชำนาญเท่าคนไทย ดังนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายเพื่อให้การตลาดดำเนินต่อไปได้ ในการผลิตก็ต้องเทคโนโลยีเข้ามาช่วย เพราะบางประเทศชอบผลไม้ไทย แต่มีปัญหาเรื่องโรคและแมลง ดังนั้นก็ควรจะศึกษาไว้เพื่อแก้ปัญหาของตลาดต่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราตรี เม่นประเสริฐ (2538) กล่าวว่า ปัจจุบันเกษตรกรชาวสวนทุเรียน โดยเฉพาะชาวสวนขนาดใหญ่ มีการพัฒนาระบบการผลิตทุเรียน โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยต่าง ๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพผลผลิต นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดตลอดปี โดยการจัดระบบการผลิตออกสู่ตลาดเหลื่อมกัน รวมทั้งการขยายพื้นที่ปลูกทุเรียนในพื้นที่ดินไม่ดี เพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียนหรืออาฟต้า ซึ่งจะมีการนำสินค้าเกษตรไม่แปรรูปเข้าสู่โปรแกรมการลดภาษี โดยคาดว่าอัตราภาษีจะต้องลดลงเหลือร้อยละ 0-5 ภายใน 7 ปี จะส่งผลทำให้ไทยสามารถส่งออกทุเรียนสดไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนได้มากขึ้น สำหรับตลาดที่มีศักยภาพในการส่งออกทุเรียน นอกจากกลุ่มประเทศอาเซียนแล้วยังมีกลุ่มประเทศแถบเอเชียอื่น ๆ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน และไต้หวัน รวมทั้งกลุ่มประเทศแถบอเมริกาและยุโรป ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดาและเนเธอร์แลนด์ ถึงแม้ว่าทุเรียนจะเป็นที่ยอมรับว่าเป็นผลไม้ที่มีศักยภาพทั้งด้านการผลิต และการตลาด แต่อย่างไรก็ตามยังประสบปัญหาการตัดทุเรียนอ่อน (ไม่เหมาะที่จะบริโภคสด) ส่งออกจำหน่ายต่างประเทศในช่วงต้นฤดู โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกในภาคตะวันออก รวมทั้งความไม่มีเสถียรภาพของราคาเกษตรกรขาดอำนาจต่อรอง การดำเนินงานทางด้านการตลาดก็ยิ่งขาดประสิทธิภาพทำให้ค่าใช้จ่ายสูง เช่น มีการส่งออกในรูปแบบผลสดที่ไม่สามารถควบคุมคุณภาพเนื้อในได้ ทำให้เกิดการสูญเสียประมาณร้อยละ 30 นอกจากนี้ยังมีการขนส่งทางอากาศเพื่อความรวดเร็ว ทำให้ค่าใช้จ่ายสูงอีกด้วย และยังรวมถึงการขาดการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอโดยเฉพาะในตลาดต่างประเทศ ความล่าช้า และไม่สมบูรณ์ของข้อมูลภาคราชการ รวมทั้งการกระจายข้อมูลข่าวสารด้านการตลาดแก่เกษตรกรยังไม่ทั่วถึงและทันต่อเหตุการณ์ เช่น ข้อมูลปริมาณและมูลค่าส่งออกต่ำกว่าความเป็นจริงมาก ไม่มีการเก็บข้อมูลราคาผลผลิตที่เกษตรกรขายได้ในช่วงนอกฤดูกาล ราคาที่เกษตรกรขายได้ในแต่ละเดือนคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง และไม่มีการถ่วงน้ำหนักด้วยปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาด เป็นต้น

นิรนาม (2539) กล่าวว่า การส่งออกทุเรียนไทยในปี 2539 คาดว่าจะดีกว่าปีที่ผ่านมา เพราะในตลาดโลกถือว่าทุเรียนไทยมีคุณภาพและรสชาติดีที่สุดในอัตรากำลังคนจึงเตรียมเพิ่มการผลิตอย่างมาก ในเรื่องของตลาดส่งออก ประเทศจีนถือเป็นตลาดใหญ่ที่ยังมีโอกาสขยายตลาดอีกมาก ตลาดที่ใหญ่รองลงมา คือ ไต้หวัน ในส่วนของตลาดยุโรปนั้นรับในปริมาณน้อยและไม่มีการขยายตัว ส่วนอเมริกานั้น จะมีแหล่งรับซื้ออยู่แถบโซนาทาว์นเท่านั้น ดังนั้นคุณภาพรวมแล้วถือว่าตลาดยังดีมาก คู่แข่งอย่างมาเลเซีย อินโดนีเซีย หรือออสเตรเลีย ก็ยังไม่สามารถขึ้นมาเทียบได้

วิธีการศึกษา

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ประกอบด้วยข้อเท็จจริง และความคิดเห็น ที่ได้จากการสัมภาษณ์และสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องกับในการส่งออกทุเรียน ได้แก่ บริษัทเอกชนที่ส่งออก ทุเรียน โดยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการส่งออก การบรรจุหีบห่อ การขนส่ง ตลอดจน ปัญหาในการส่งออก และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการส่งออกทุเรียนไปยังต่างประเทศ

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ทำการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ปริมาณและมูลค่าการส่งออก จากเอกสาร หนังสือ บทความ รายงานการศึกษา งานวิจัย และวารสารต่าง ๆ ตลอดจนสถิติจากส่วนราชการ และเอกชนที่ได้ศึกษาและรวบรวมไว้แล้ว เช่น วารสารผู้ส่งออก กรมส่งเสริมการส่งออก กรมการค้าภายใน กรมการค้าต่างประเทศ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรมส่งเสริมการเกษตร สภาวิจัยแห่งชาติ และสมาคมผู้ส่งออกผักและผลไม้ เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ จะนำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาทำการสรุปและวิเคราะห์ผลในเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยอาศัยแผนภาพ ตาราง และสถิติอย่างง่าย เพื่อช่วยในการอธิบายให้เข้าใจและมองเห็นถึงขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการผลิต ภาวะการตลาด ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และสรุปผลเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการผลิต การตลาด เพื่อการส่งออกทุเรียนของประเทศไทย

บทที่ 2

การผลิตทุเรียนของไทย

การผลิตทุเรียน

ทุเรียนเป็นผลไม้เขตร้อนของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นเขตที่มีฝนตกชุก มีอากาศร้อนอบอ้าว มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า "Durio Zibethinus, Linn." และชื่อสามัญว่า Durian อยู่ในวงศ์ Bombaceae มีถิ่นกำเนิดบริเวณคาบสมุทรมาลายู หรือประเทศมาเลเซีย ชาวพื้นเมือง เรียกว่า ตูเรียนหรือคูเรียน แปลว่า ลูกหนาม ต่อมาได้แพร่กระจายไปปลูกในที่ต่าง ๆ เช่น อินเดีย ลังกา พม่า บอเนียว ฮาวาย รวมทั้งประเทศไทย และยังมีการนำไปทดลองปลูกอยู่ในบางประเทศ เช่น หมู่เกาะอินเดียตะวันตก ออสเตรเลีย ปัจจุบันทุเรียนจากประเทศไทยนับได้ว่าเป็นมีคุณภาพดีที่สุด และประเทศไทยยังเป็นแหล่งที่ผลิตทุเรียนมากที่สุดด้วย (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2535) โดยมีการปลูกกันมากในภาคตะวันออก เช่น จังหวัดจันทบุรี ระยอง ตราด รองลงมา คือ ภาคใต้ เช่น จังหวัด ชุมพร นราธิวาส นครศรีธรรมราชยะลา คิดเป็นร้อยละ 52.16 และ 40.79 ในปี พ.ศ. 2537 ตามลำดับ ส่วนภาคกลางภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันตก มีการปลูกกันเล็กน้อย ดังในตารางที่ 2 ในภาคกลางนั้น จังหวัดนนทบุรีเป็นแหล่งปลูกทุเรียนที่มีชื่อเสียงมาก แต่ปัจจุบันพื้นที่การเพาะปลูกกำลังลดจำนวนลงไปทุกที อันเนื่องจากถูกแปรสภาพเป็นพื้นที่จัดสรรอยู่อาศัยและมีปัญหาเรื่องระบบน้ำเน่าเสียมากขึ้น ทำให้ผลผลิตไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ประกอบกับราคาที่ดินสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรขายที่ดินเพื่อขายที่ทำการอื่นไปอยู่ถิ่นอื่น (นิรนาม, 2535) ส่วนในจังหวัดอื่น ๆ ก็มีการปลูกทุเรียนกันบ้างแล้ว เช่น จังหวัดชลบุรี ลพบุรี สระบุรี อ่างทอง ฉะเชิงเทรา และภาคเหนือก็มีบ้าง ในแถบจังหวัดอุตรดิตถ์ พิจิตร และสุโขทัย เป็นต้น

ทุเรียนจะออกดอกในหน้าหนาวประมาณเดือนมกราคม และให้ผลในหน้าร้อนช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนกรกฎาคม ทุเรียนในเขตภาคกลางและภาคตะวันออกจะให้ผลก่อน ส่วนทุเรียนของภาคใต้จะให้ผลตามมาทีหลัง แต่ในปัจจุบันชาวสวนได้พัฒนาการผลิตทุเรียนให้ออกผลได้ก่อนฤดูกาล โดยใช้สารกระตุ้นการเจริญเติบโตของพืช ทำให้สามารถยืดฤดูกาลของทุเรียนได้นานขึ้น (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดระยอง, 2538)

ตารางที่ 2 สภาพการเพาะปลูกทุเรียน ปีการเพาะปลูก 2537

ภาค	พื้นที่ปลูกรวม		ผลผลิตเฉลี่ย		ผลผลิตรวม	
	(ไร่)	(ร้อยละ)	(กก./ไร่)	(ร้อยละ)	(กก.)	(ร้อยละ)
เหนือ	32,734	4.55	751	10.70	19,646,300	2.49
ตะวันออกเฉียงเหนือ	547	0.08	639	9.11	70,340	0.09
กลาง	11,293	1.57	741	10.56	7,548,695	0.96
ตะวันออก	375,383	52.16	1,893	26.98	563,969,925	71.61
ตะวันตก	6,113	0.85	1,556	22.18	5,977,040	0.78
ใต้	293,594	40.79	1,436	20.47	190,299,522	24.16
รวม	719,666	100.00	7,016	100.00	787,511,822	100.00

ที่มา : (กรมส่งเสริมการเกษตร , 2538ข)

พันธุ์ทุเรียน

พันธุ์ทุเรียนที่นิยมปลูกในทางการค้า ได้แก่ พันธุ์ชะนี พันธุ์ก้านขาว พันธุ์หมอนทอง ซึ่งแต่ละพันธุ์มีลักษณะดังนี้

1. ทุเรียนพันธุ์ชะนี เป็นพันธุ์ที่มีทรงผลกลมยาว กลางผลป่อง หัวเรียว คอหนักปาน ตัดแบบที่ชาวสวนเรียกว่า ทรงหวด หัวผลสั้นและใหญ่ ขนาดของพูไม่สม่ำเสมอ หนามใหญ่ สั้นและห่าง สุกแล้วบริเวณใกล้หัวจะเป็นหนามเรียวยาวโค้งเข้าหาร่องพู หนามที่กั้นผลสั้นและถี่ ผลสุกสีเขียวแกมน้ำตาล ก้านผลสั้น และมีขนาดโตปานกลาง ปกติผลหนึ่งมี 5 พู แต่บางผลอาจมีถึง 6 พู ทุกพูมีลักษณะอูมูม แต่ละพูจะมีประมาณ 1-3 เมล็ด เมล็ดค่อนข้างยาว ท้ายเมล็ดแหลมแคบ มีเนื้อประมาณร้อยละ 23 ของน้ำหนักทั้งผล เนื้อสีเหลืองจัดจนเกือบเป็นสีจ้ำปา รสหวานปนมัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ทุเรียนพันธุ์ก้านขาว เป็นพันธุ์ที่มีลักษณะเด่นพิเศษ คือ มีก้านขาวมากกว่าพันธุ์อื่น ๆ ผลมีรูปทรงได้สัดส่วน ด้านกันผลกลมใหญ่ ทุเรียนไม่เค้นขีด มีลักษณะสม่ำเสมอ โดยทั่วไปแต่ละพูจะมีเมล็ดประมาณ 2-3 เมล็ด ผิวของผลมีสีเขียว เปลือกค่อนข้างหนา หนามสีเขียวแก่ปนน้ำตาล หนามเล็กและถี่ ปลายหนามสีใบไม้แห้ง ไร้ยาวแหลม ปลายงอนเล็กน้อย เนื้อมีลักษณะละเอียด นุ่ม เนื้อหนาปานกลางสีเหลืองอ่อนรสหวานมันกลมกล่อม กลิ่นไม่ฉุน เมล็ดมีลักษณะกลมไม่มีเมล็ดลีบ

3. ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เป็นพันธุ์ที่มีขนาดผลค่อนข้างใหญ่ ทรงผลกลมยาว โดยส่วนมากมักจะมีพูหนึ่งที่มีการเจริญมาก ทำให้ผลกลมไม่สม่ำเสมอ ร่องพูมองเห็นได้ชัด หนามมี 2 ชนิด ในผลเดียวกัน คือ มีหนามฐานใหญ่และปลายไร้ยาวแหลมอยู่ทั้งผล และระหว่างหนามใหญ่จะมีหนามไร้ยาวเล็กคล้ายเขี้ยวชูแหลมอยู่ประปราย (เรียกว่า หนามเขี้ยวชู) เนื้อหนา และมีสีเหลืองอ่อน รสหวานมันกลิ่นน้อยกว่าพันธุ์อื่น ๆ โดยส่วนใหญ่เมล็ดจะเล็กลีบ (เรียกว่า เมล็ดตาย) และมีปริมาณเนื้อมากที่สุดเมื่อเทียบกับพันธุ์อื่น ๆ

การปลูกทุเรียน

วิธีปลูกทุเรียนทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1. วิธีการขุดหลุมปลูก เหมาะกับส่วนที่ไม่มีกรวางระบบน้ำ
2. วิธีการปลูกแบบไม่ขุดหลุม เหมาะกับส่วนที่จัดวางระบบน้ำ มีข้อดีคือ ประหยัด

แรงงานค่าใช้จ่ายในการขุดหลุม ดินระบายน้ำอากาศดี รากเจริญเร็ว

การขยายพันธุ์ทุเรียน

1. การเพาะเมล็ด นิยมใช้กับการปลูกทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองหรือเพื่อเป็นต้นตอสำหรับการขยายพันธุ์ โดยไม่อาศัยเพศ
2. การตอนกิ่ง เป็นวิธีที่ทำกันมานาน แต่ในระยะหลังลดลง ทั้งนี้เพราะจำนวนกิ่งที่ออกมามีน้อย
3. การติดตา เนื่องจากตาของทุเรียนหาาก ดังนั้นจึงใช้ในกรณีที่น่ากิ่งพันธุ์มาจากต่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การต่อกิ่งหรือการเสียบยอด เป็นวิธีการขยายพันธุ์ที่ค่อนข้างสะดวก และทำได้จำนวนมาก จึงเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย
5. การทาบกิ่ง เป็นวิธีที่นิยมก่อนการเสียบยอด ปัจจุบันยังมีผู้นิยมอยู่บ้างโดยเฉพาะชาวสวนรุ่นเก่า

การปฏิบัติดูแลรักษาทุเรียน

ในช่วงก่อนให้ผลผลิต ควรทำหาปฏิบัติดูแลรักษาทุเรียน ดังนี้

1. การให้น้ำ ช่วงเวลาหลังจากปลูกลงจะตรงกับฤดูฝน ถ้ามีฝนตกหนักควรทำทางระบายน้ำ และตรวจดูบริเวณหลุมปลูก ถ้าดินยุบตัวเป็นแอ่งมีน้ำขังต้องพูนดินเพิ่ม ถ้าฝนทิ้งช่วงควรรดน้ำให้ดินมีความชื้นอยู่เสมอ
2. การตัดแต่งกิ่ง ควรตัดแต่งกิ่งแห้ง กิ่งแขนง กิ่งกระโดง ในทรงพุ่ม ตัดกิ่งที่เป็นโรคออก เล็มกิ่งแขนงที่สมบูรณ์ที่อยู่ในแนวขนานกับพื้น (กิ่งมุกกว้าง) โดยให้กิ่งล่างสุดอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ 80-100 เซนติเมตร
3. การใส่ปุ๋ย ควรใส่ปุ๋ยในบริเวณใต้ทรงพุ่มโดยรอบและให้ห่างจากโคนต้นประมาณ 20-30 ซม. ขึ้นไป โดยหว่านปุ๋ยคอกก่อน และตามด้วยปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 การใส่ปุ๋ยควรใส่หลังจากตัดแต่งกิ่งและใส่ปุ๋ยพร้อมกับการทำโคน

ในช่วงที่ทุเรียนให้ผลผลิตแล้ว ควรมีการบำรุงรักษาต้นทุเรียน ดังนี้

1. การตัดแต่งกิ่ง หลังเก็บเกี่ยวให้รีบตัดแต่งกิ่งแห้ง กิ่งเป็นโรค กิ่งแขนงด้านในทรงพุ่มออกโดยเร็ว หลังการตัดแต่งกิ่งทุกครั้งควรทาตรงรอยตัดด้วยปูนแดงหรือสารประกอบพวกทองแดง เพื่อป้องกันการเข้าทำลายของเชื้อรา
2. การตัดแต่งดอก เพื่อทำให้เหลือปริมาณดอกทุเรียนไว้ในปริมาณและตำแหน่งที่เหมาะสมกับขนาดของกิ่ง และควรตัดให้เหลือดอกรุ่นที่จะบานพร้อมกัน เพื่อจะได้ผลสุกพร้อมกันง่ายต่อการเก็บเกี่ยว
3. การกำจัดวัชพืช วัชพืชจะแย่งน้ำและอาหาร ทำให้ทุเรียนได้รับอาหารไม่เต็มที่มีักเป็นปัญหาสำหรับทุเรียนเล็ก วิธีกำจัดทำได้หลายวิธี เช่น การเขตรกรรม การใช้สารเคมี การปลูกพืชคลุมดิน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การป้องกันกำจัดโรคและแมลง โรคที่สำคัญของทุเรียน ได้แก่ โรครากเน่า โรคใบติด โรคจุดสนิม โรคผลเน่า โรคราแป้ง โดยเฉพาะโรครากและโคนเน่า จะทำให้ส่วนทุเรียนเสียหายมาก เพราะโรคนี้อาศัยการระบาดอย่างรวดเร็ว อาการของโรคนี้อาจได้ทำลายเฉพาะรากและโคนเท่านั้น แต่มันจะลุกลามไปทั้งลำต้น กิ่ง ก้าน ใบ และผล ซึ่งจะทำให้ต้นทุเรียนตาย

การป้องกันและกำจัด ควรทำดังนี้

1. ใช้กิ่งพันธุ์ที่ได้จากการนำทุเรียนพันธุ์ดีมาทำการติดตา ทาบกิ่ง หรือเสียบกิ่งกับต้นตอพันธุ์ทุเรียนนั้นมาปลูก
2. หากพบว่าบริเวณใดเกิดโรคขึ้น ควรถากเปลือกบริเวณนั้นออกให้หมดแล้วทาด้วยสารเคมี เช่น อาลีเอท (Aliette)
3. ฉีดพ่นด้วยสารเคมี พวกไดเทนเอ็ม 45, คูปราวิท, ไชนันโพลี-อาร์-ฟอส 400 Carbendazim, Thiabendazole, Captafol+Copper+Zinc และ Copper Oxychloride
4. ทำความสะอาดบริเวณสวนด้วยการเก็บใบและกิ่งที่เป็นโรคเผาทำลาย

ส่วนแมลงที่เป็นศัตรูสำคัญของทุเรียน ได้แก่ เพลี้ยไก่แจ้ ไรแดง เพลี้ยแป้ง และ หนอนเจาะผล วิธีป้องกันและกำจัด คือ ฉีดพ่นด้วยสารเคมีต่าง ๆ เช่น เซฟวิน และพาราไซออน

พื้นที่เพาะปลูกทุเรียนของประเทศไทย

ในปีการเพาะปลูก 2537 มีพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนทั้งประเทศ 727,762 ไร่ โดยมี การปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.18 ของพื้นที่ปลูกรวม พันธุ์ชะนี ร้อยละ 28.19 พันธุ์กระดุม ร้อยละ 10.90 พันธุ์ก้านยาว ร้อยละ 4.50 และพันธุ์อื่น ๆ ร้อยละ 6.23 ผลผลิตรวมทั้งประเทศมี 727,993 ตัน ผลผลิตส่วนใหญ่เป็นพันธุ์หมอนทอง คิดเป็นร้อยละ 45.62 พันธุ์ชะนี คิดเป็นร้อยละ 39.78 ของผลผลิตรวม ราคาขายโดยเฉลี่ยกิโลกรัมละ 24.36 บาท ซึ่งทุเรียนพันธุ์หมอนทองมีราคาสูงสุด 28.89 บาทต่อกิโลกรัม (ตารางที่ 3) ในระยะ 7 ปี ที่ผ่านมา (2531-2537) การผลิตทุเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาทั้งพื้นที่ปลูก ผลผลิตเฉลี่ย และผลผลิตรวม พบว่ามีอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย ร้อยละ 6.89, 5.06 และ 10.77 ตามลำดับ ส่วนราคานั้นเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.03 (ตารางที่ 4)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตทุเรียนแยกตามรายพันธุ์ ปีการเพาะปลูก 2537

พันธุ์	พื้นที่ปลูกรวม		ผลผลิตเฉลี่ย		ผลผลิตรวม		ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)
	(ไร่)	(ร้อยละ)	(กก./ไร่)	(ร้อยละ)	(ตัน)	(ร้อยละ)	
หมอนทอง	365,217	50.18	1,846	22.80	332,145	45.62	28.89
ชะนี	205,140	28.19	1,829	22.59	289,614	39.78	22.52
กระดุม	79,360	10.90	1,754	21.67	27,666	3.80	17.41
ก้านยาว	32,715	4.50	1,400	17.29	30,121	4.14	23.59
อื่น ๆ	45,330	6.23	1,267	15.65	48,447	6.65	13.56
รวม	727,762	100.00	8,096	100.00	727,993	100.00	

ที่มา : (กรมส่งเสริมการเกษตร , 2538ข)

ตารางที่ 4 พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตทุเรียน ปี 2531/32 - 2537

พ.ศ.	พื้นที่ปลูก รวม (ไร่)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	ผลผลิต	อัตราการ	ผลผลิต	อัตราการ	ราคาที่เกี่ยวข้อง ขายได้ (บาท/กก.)	อัตราการ
			เฉลี่ย (กก./ไร่/ปี)	เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	รวม (ตัน)	เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)		เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2531/32	518,294	-	1,353	-	486,644	-	23.07	-
2532/33	565,725	9.15	1,343	-0.74	465,315	-4.38	23.82	3.25
2533/34	596,043	5.36	1,435	6.85	539,190	15.88	24.72	3.78
2535	607,735	1.96	1,761	22.72	711,371	31.93	27.16	9.87
2536	700,376	15.24	1,685	-4.32	746,642	4.96	24.36	-10.31
2537	719,666	2.75	1,673	-0.71	787,512	5.47	26.44	8.54
เฉลี่ย	617,973	6.89	1,542	3.97	622,779	10.77	24.93	3.03

ที่มา : (กรมส่งเสริมการเกษตร , 2538ข)

ต้นทุนการผลิต

ในการคิดต้นทุนการผลิตที่แท้จริงของทุเรียนนั้นว่าเป็นเรื่องที่ยุ่งยากเนื่องจากลักษณะการปลูกทุเรียนของแต่ละสวนแตกต่างกัน สภาพความสมบูรณ์และการดูแลรักษาที่ต่างกัน ทำให้ต้นทุนทุเรียนขึ้นอยู่กับผลผลิตและค่าใช้จ่ายต่อไร่ ดังตารางที่ 5 จากตารางจะเห็นได้ว่าการปลูกทุเรียนจะเริ่มให้ผลผลิตเมื่อเข้าปีที่ 5 โดยในช่วง 4 ปีแรก เกษตรกรจะยังไม่ได้รับผลตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น แต่นับจากปีที่ 5 เป็นต้นไป เกษตรกรเริ่มได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในทำนองเดียวกัน เกษตรกรก็จะเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ค่าปุ๋ย ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เมื่อพิจารณาารายรับและรายจ่ายต่อไร่โดยประมาณ พบว่าในปีที่ 7 จึงจะเริ่มถึงจุดคุ้มทุน กล่าวคือจะมีกำไร 17,350 บาทต่อไร่ (ในขณะที่ทุเรียนราคา กิโลกรัมละ 15 บาท)

แนวโน้มการผลิตทุเรียน

เนื่องจากทุเรียนเป็นผลไม้ที่ผู้บริโภคนิยมรับประทานและราคาค่อนข้างสูง ประกอบกับเทคโนโลยีการผลิตทุเรียนได้มีการพัฒนาไปมาก ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจูงใจให้เกษตรกรได้ทำการปลูกทุเรียนมากขึ้น โดยมีทั้งการขยายพื้นที่ปลูกและปลูกทดแทนต้นที่ตาย ทำให้ผลผลิตทุเรียนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สำหรับการส่งเสริมการผลิตทุเรียนจากภาครัฐ ได้มีการกำหนดเป้าหมายการผลิตไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ดังในตารางที่ 6 ซึ่งต่อเนื่องมาจากฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) จะเห็นได้ว่ามีการวางแผนให้เพิ่มพื้นที่การเพาะปลูกทุเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดเป้าหมายการผลิตในปี 2540 ให้มีพื้นที่ปลูก 724,000 ไร่ และมีผลผลิต 1,045,000 ตัน นอกจากนี้ยังได้มีการกำหนดเขตส่งเสริมการผลิตทุเรียนดังภาพที่ 1 อีกด้วย แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในปี 2538 ได้เกิดอุทกภัยอย่างรุนแรง ทำให้พื้นที่เพาะปลูกเสียหาย จึงคาดว่าผลผลิตทุเรียนจะลดลงในปี 2539 เช่น ผลผลิตทุเรียนของจังหวัดระยองจะลดลงประมาณร้อยละ 40 (นิรนาม , 2539 : 7)

ตารางที่ 5 ต้นทุนการผลิตและรายได้จากการผลิตทุเรียน พื้นที่ 1 ไร่

หน่วย : บาท

รายการ \ ไร่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
รายการ										
ต้นทุนการผลิต ^{1/}										
1. ค่าวัสดุ										
- ค่าค้ำพันธุ์	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ค่าปุ๋ยเคมี-ปุ๋ยคอก	200	300	300	300	500	500	800	800	1,000	1,000
- ค่าสารเคมีป้องกัน	500	600	600	800	1,000	1,000	1,200	1,200	1,200	1,200
ศัตรูพืช										
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	500	700	1,000	1,000	1,200	1,500	1,500	2,000	2,000	2,000
2. ค่าจ้างแรงงาน										
- ค่าเตรียมดิน	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ค่าปลูก	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ค่ากำจัดวัชพืช	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500
- ค่าเก็บเกี่ยวผลผลิต	-	-	-	-	300	400	500	500	500	500
3. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ										
- ค่าไม้ค้ำกิ่ง ,	100	100	200	300	500	500	500	500	500	500
ค่าเชื้อโรค										
รวมต้นทุนการผลิต	2,800	2,200	2,600	2,900	4,000	4,400	5,000	5,500	5,700	5,700
รวมผลผลิต (กก.)	-	-	-	-	250	1,000	1,500	2,300	2,500	2,500
รายได้ ^{2/}	-	-	-	-	3,750	15,000	22,500	34,500	37,500	37,500
กำไร/ขาดทุน	(2,800)	(2,200)	(2,600)	(2,900)	(250)	10,600	17,500	29,000	31,800	31,800
กำไร/ขาดทุนสะสม	(2,800)	(5,000)	(7,600)	(10,500)	(10,750)	(150)	17,350 ^{3/}	46,350	78,150	109,950

หมายเหตุ 1/ เป็นประมาณค่าใช้จ่ายจากการสอบถามเกษตรกรผู้ปลูก แล้วนำมาปรับค่าเฉลี่ยโดยรวม

- ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งระบบน้ำในสวนผลไม้
- ค่าครุภัณฑ์การเกษตรและวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น เครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ทางเศรษฐศาสตร์ เช่น ค่าที่ดิน โรงเรือน คอกเม็ช ภาษี เป็นต้น

2/ ราคาผลผลิตเฉลี่ยกิโลกรัมละ 15 บาท

3/ จุดคุ้มทุนประมาณปีที่ 7

ที่มา : (กรมส่งเสริมการเกษตร , 2538ก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 เป้าหมายการผลิตทุเรียน ปี พ.ศ. 2540-2544

เป้าหมาย	ปี 2540	ปี 2541	ปี 2542	ปี 2543	ปี 2544
พื้นที่ปลูก (ไร่)	724,000	731,000	738,000	745,000	752,000
ผลผลิต (ตัน)	1,045,000	1,211,000	1,260,200	1,346,000	1,432,000

ที่มา : (กรมส่งเสริมการเกษตร , 2538ก)

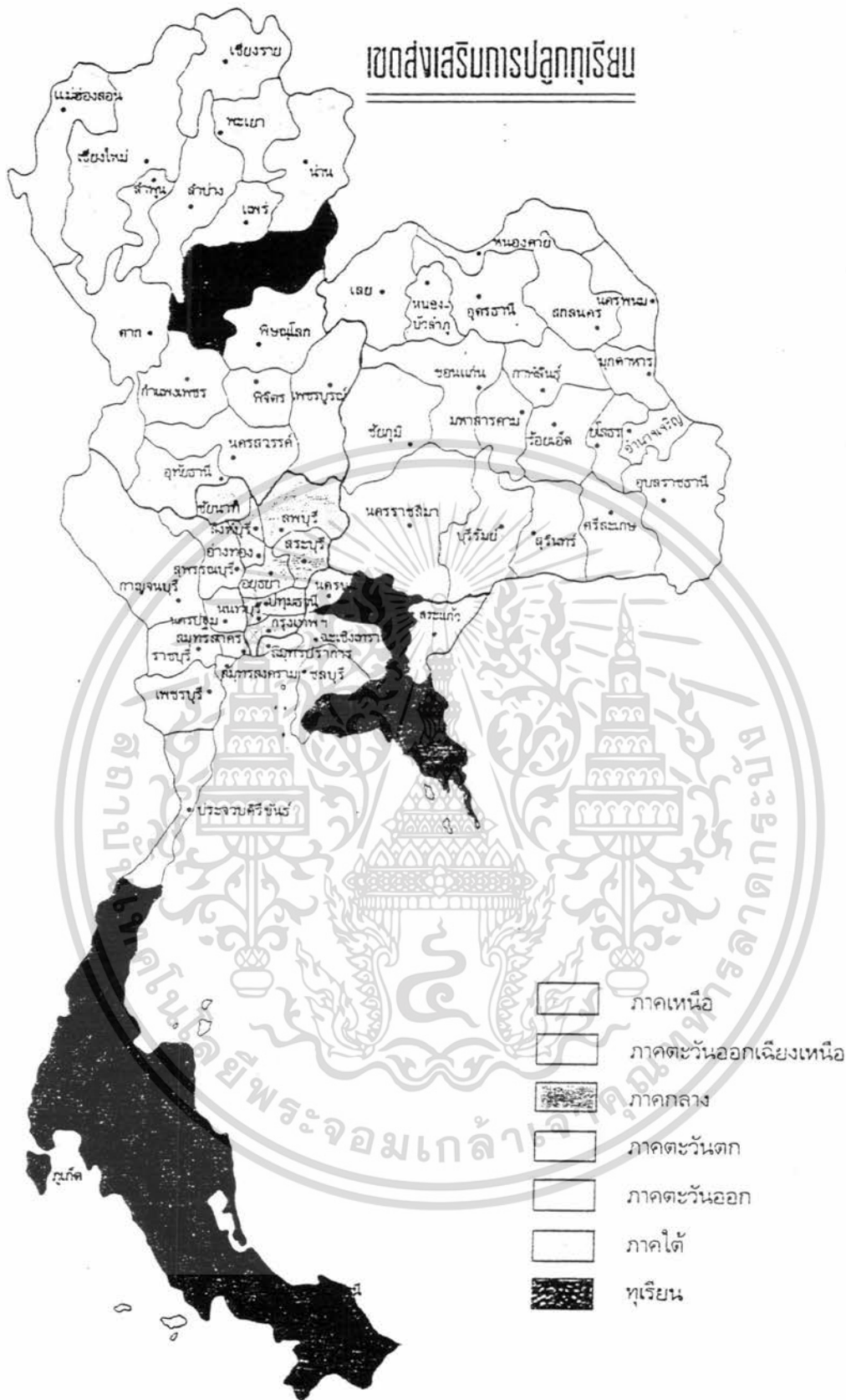
ปัญหาการผลิตทุเรียน

1. ปัญหาด้านการใช้เทคโนโลยีการผลิต และปัจจัยการผลิตที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และสารเคมีอื่น ๆ อย่างไม่เหมาะสม ทำให้ประสิทธิภาพทางการผลิตต่ำ ทั้งทางด้านปริมาณผลผลิตต่อไร่และคุณภาพของผลผลิต อีกทั้งยังทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ เกิดมลพิษในสิ่งแวดล้อมทั้งดิน น้ำ และอากาศ รวมทั้งเกิดการระบาดของโรคและแมลงจนยากต่อการควบคุม ตลอดจนอาจเกิดปัญหาสารพิษตกค้าง ทำให้ผลผลิตเป็นภัยต่อผู้บริโภค และเป็นข้อจำกัดในการส่งออก นอกจากนี้ยังทำให้ต้นทุนการผลิตสูงกว่าที่ควรจะเป็นอีกด้วย

2. ปัญหาด้านการเก็บเกี่ยว เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เกี่ยวกับการปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวต้องใช้ความชำนาญสูง เพื่อให้มีการเสียหายหรือการบอบช้ำน้อยที่สุด ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ละเอียดอ่อนที่สุด ถ้าปฏิบัติได้ถูกต้องก็จะทำให้ผลผลิตทุเรียนที่ส่งไปถึงตลาดมีความสวยงามและคุณภาพดี ปัญหานี้มักเกิดกับสวนที่ปลูกทุเรียนมาเป็นเวลานาน ๆ และเกษตรกรรายย่อยที่ไม่ได้ปลูกทุเรียนเป็นพืชหลัก

3. ปัญหาเกี่ยวกับโรคและแมลงรบกวน โดยเฉพาะโรคโคนเน่าและรากเน่า ซึ่งควบคุมได้ยากและระบาดได้อย่างรวดเร็ว สำหรับศัตรูของทุเรียนที่สำคัญ ได้แก่ เพลี้ยแป้ง และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1 การกำหนดเขตส่งเสริมการผลิตทุเรียน

ที่มา : (กรมส่งเสริมการเกษตร , 2538ก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไทรแดง ซึ่งคอยดูดกินน้ำเลี้ยง อีกปัญหาหนึ่งที่สำคัญในปัจจุบันคือ การขาดแคลนน้ำ ทำให้เกษตรกร ชาวสวนต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดหาน้ำจากแหล่งอื่น หรือบางฤดูกาลก็มีปริมาณน้ำฝนมากเกินไป ทำให้ยากต่อการจัดการชลประทาน

5. ปัญหาด้านเงินทุน การลงทุนสร้างสวนทุเรียนจะต้องใช้เงินลงทุนสูง โดยเฉพาะ ต้นทุนจมในการซื้อที่ดิน พันธุ์ และวัสดุคอกกน ทำให้ผู้ลงทุนใหม่ก็ไม่กล้าเข้ามาลงทุน ปัจจุบันการขยายพื้นที่ปลูกจึงมักจะเป็นชาวสวนเดิมที่มีกำไรจากการขายผลผลิตเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะนี้ส่งผลให้ การขยายพื้นที่ผลผลิตเป็นอย่างเชื่องช้า รวมทั้งข้อจำกัดด้านเงินทุนยังมีผลต่อการรับเทคโนโลยีอัน ทันสมัย เพื่อทำการผลิตเพื่อการส่งออกอย่างมีคุณภาพต่อไปอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14713

บทที่ 3

การตลาดทุเรียนของไทย

ตลาดทุเรียนภายในประเทศ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้สำรวจพบว่าผลผลิตทุเรียนส่วนใหญ่จะใช้บริโภคภายในประเทศ ประมาณร้อยละ 97 ของผลผลิตทุเรียนทั้งประเทศที่เหลือประมาณร้อยละ 3 ทำการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ (นิรนาม , 2539 : 7) ผลผลิตทุเรียนจะออกสู่ตลาดตั้งแต่กลางเดือนเมษายนถึงกลางเดือนกรกฎาคม แต่ช่วงที่มีการจำหน่ายมากที่สุด คือ ช่วงกลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน ทำให้ช่วงนี้ราคาทุเรียนค่อนข้างตกต่ำ เมื่อชาวสวนเก็บเกี่ยวทุเรียนแล้วจะมีการกระจายผลผลิตไปสู่มือผู้บริโภค โดยมีผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการตลาดประกอบด้วย

1. พ่อค้าขายส่งท้องถิ่น หรือพ่อค้ารวบรวมผลผลิต (assemblers) มีหน้าที่รวบรวมผลผลิตจากเกษตรกรโดยตรง หรืออาจมีนายหน้าของคนในแต่ละหมู่บ้านคอยติดต่อกับเกษตรกรอีกที่หนึ่งก็ได้
2. ตัวแทนพ่อค้าหรือพ่อค้าตัวแทน (agent middlemen) จากกรุงเทพฯ หรือจากต่างจังหวัด ทำหน้าที่รวบรวมผลผลิตส่งเข้าสู่ตลาดกลางของตนหรือพ่อค้าขายส่งของตน
3. พ่อค้าขายส่งขนาดใหญ่ (wholesalers) ณ ตลาดกลางกรุงเทพฯ หรือพ่อค้าขายส่งต่างจังหวัด ทำหน้าที่กระจายผลผลิตไปสู่พ่อค้าปลีก (retailers) หรืออาจมีพ่อค้าขายส่งขนาดเล็ก (jobber) มาเกี่ยวข้องกับค้าก็ได้ในบางแห่งแต่ก็เป็นส่วนน้อย โดยทั่ว ๆ ไปแล้วจะไม่ค่อยมี

วิธีการซื้อขายทุเรียนของชาวสวน

การซื้อขายทุเรียนในแต่ละภาค มีการซื้อขายที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งส่วนใหญ่การซื้อขายนั้นพ่อค้าจะเป็นผู้กำหนดราคา รูปแบบการซื้อขายแบ่งออกเป็น

1. การซื้อขายแบบเหมาสวน เป็นการซื้อขายล่วงหน้า โดยพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นหรือพ่อค้าทั่วไปที่มีเงินทุนสูงจะซื้อทุเรียนจากชาวสวน ก่อนที่พ่อค้าจะตกลงเหมาสวนทั้งสวนหรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือทำซ้ำของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เหมาะทุเรียนทั้งรุ่น พ่อค้าจะไปพิจารณาดูจำนวนผลทุเรียนและความเป็นไปได้ของทุเรียนที่คาดว่า จะเก็บเกี่ยวได้ โดยจะเหมาะสมเมื่อทุเรียนมีความแก่ ประมาณร้อยละ 40-50 หรือประมาณ 10-50 วัน ก่อนเก็บเกี่ยว เมื่อได้มีการตกลงกันแล้วชาวสวนจะนำผลผลิตในส่วนไปขายให้กับผู้อื่น ไม่ได้ และผู้ซื้อจะต้องจ่ายเงินค่าทุเรียนส่วนหนึ่งก่อนเป็นค้ำมัดจำ สำหรับราคาจะมีการกำหนดกัน ไว้ล่วงหน้าหรือตามราคาของตลาดแล้วแต่ข้อตกลง โดยบางรายอาจใช้วิธีตกลงราคาแบบเหมา ส่วนเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนตั้งแต่เริ่มติดผล แต่บางรายอาจจะใช้วิธีนับเป็นผลหรือชั่งน้ำหนัก วิธี การเหมาส่วนนี้จะช่วยลดการเสี่ยงภัยด้านราคาให้กับเจ้าของสวน และลดภาระทางด้านการตลาด ได้อย่างมาก แต่ต้องเป็นเจ้าของสวนที่สามารถคาดคะเนผลผลิตและราคาได้ใกล้เคียงกับความ เป็นจริงมากที่สุดจึงจะไม่เสียเปรียบพ่อค้า

2. การซื้อขายแบบเหมาทั้งคันรถหรือทั้งเชิง โดยผู้ซื้อจะพิจารณาผลผลิตแล้วเสนอ ราคาซื้อตามราคาตลาดในขณะนั้น หากตกลงกันก็จะนำผลผลิตชั่งน้ำหนักเป็นกิโลกรัม วิธีนี้ส่วนมาก มักนิยมใช้ในการซื้อขายตามตลาดกลางผลไม้

3. การซื้อขายทั่วไป การขายวิธีนี้เกษตรกรจะสามารถขายให้ใครก็ได้ การซื้อขาย จะเป็นพ่อค้าระดับไหนก็ได้ที่เข้าไปรับซื้อทุเรียนถึงสวน พ่อค้าจะเลือกเฉพาะทุเรียนที่ตัดได้แล้ว คือ หลังตัดแล้วทุเรียนต้องสุกภายใน 3-7 วัน ปริมาณที่พ่อค้าจะรับซื้อมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับระดับ ของพ่อค้า ถ้าเป็นพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นหรือพ่อค้ารายใหญ่ที่มาจากจังหวัดต่าง ๆ ก็จะมีมาก เพื่อนำไปขายต่อไปให้พ่อค้าชายส่ง และพ่อค้าชายปลีก หรือส่งเข้ากรุงเทพฯ แต่ถ้าเป็นพ่อค้าในท้องถิ่น หรือพ่อค้ารายย่อยก็จะรับซื้อไปเพื่อให้พ่อขายไปวันหนึ่ง ๆ การซื้อขายจะตั้งเป็นกิโลกรัม และ ราคาจะเป็นไปตามราคาตลาด

4. เกษตรกรนำทุเรียนไปขายเองที่ตลาดกลางชายส่งท้องถิ่น โดยจะซื้อขายกันตาม ราคาตลาดในวันนั้น

5. การจำหน่ายโดยกลุ่มเกษตรกร เป็นการจำหน่ายโดยกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ ที่มี ส่วนผลไม้มันเป็นของตนเอง โดยจะรวบรวมผลผลิตที่เป็นสมาชิกกลุ่มไปวางขายตามตลาดกลางผลไม้ เช่น องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อตก.) ตลาดกลางผลไม้ของจังหวัดนั้น ๆ ตลาดสี่มุมเมือง ตลาดรวมใจ และตลาดไทรังสิต ดังนั้นผลผลิตที่วางขายมักจะมีคุณภาพดี เพราะผ่านการคัดเกรด มาแล้ว ราคาที่ได้รับจะเป็นราคาที่ซื้อขายกันในตลาดกรุงเทพฯ นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรบาง รายได้รวมตัวกันเป็นบริษัท เช่น บริษัทระยองผลไม้ มีการคัดคุณภาพทุเรียนและจัดส่งจำหน่าย ต่างประเทศโดยตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลาดขายส่งทุเรียนในกรุงเทพมหานคร

ตลาดขายส่งทุเรียนในกรุงเทพฯ เป็นแหล่งที่มีความสำคัญในการรวบรวมและกระจายผลผลิตทั้งการบริโภคภายในและการส่งออกบางส่วน ผลผลิตทุเรียนจะผ่านเข้าตลาดในกรุงเทพฯ และจะกระจายไปสู่ผู้บริโภคทั้งในและนอกประเทศ ตลาดที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดปากคลองตลาด ตลาดร่วมใจ ตลาดสี่มุมเมือง และตลาดไท ผู้ดำเนินธุรกิจในตลาดกลางขายส่งในกรุงเทพฯ ประกอบด้วย พ่อค้าขายส่งในกรุงเทพฯ พ่อค้าขายปลีก และพ่อค้าส่งออก การซื้อขายในตลาดขายส่งนี้จะเริ่มประมาณ 4 นาฬิกา จนกว่าสินค้าจะหมดในแต่ละวัน เนื่องจากมีพ่อค้าบรรทุกผลผลิตเข้ามามากในตอนเช้า การซื้อขายเป็นไปอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน ราคาอาจจะลดหรือเพิ่มอย่างรวดเร็วในวันเดียวกันก็ได้ ผลผลิตที่เข้าสู่ตลาดจะแบ่งตามขนาด พันธุ์ และรูปทรงของทุเรียน ราคาจะแตกต่างกันตามพันธุ์ ขนาดและรูปทรงเล็กน้อย โดยจะอาศัยราคาจากพ่อค้าขายส่งในกรุงเทพฯ เป็นหลักในการรับซื้อผลผลิต การเข้าออกตลาดของพ่อค้าขายส่ง พ่อค้าขายปลีก และพ่อค้าส่งออกเป็นไปอย่างเสรี มีผู้ซื้อขายจำนวนมาก ทำให้โครงสร้างของตลาดกลางขายส่งในกรุงเทพฯ เป็นแบบแข่งขันเสรี

วิธีการตลาดทุเรียน

จากการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับทางการตลาดทุเรียน ทำให้สามารถอธิบายถึงวิธีการตลาดทุเรียนได้ดังภาพที่ 2 เกษตรกรจะทำการขายทุเรียนให้กับพ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่น พ่อค้าขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ พ่อค้าจร ผู้ส่งออก พ่อค้าขายปลีก อุตสาหกรรมแปรรูป และพ่อค้ารวบรวมในท้องที่ จุดรวบรวมผลผลิตทุเรียนที่ใหญ่ที่สุด คือ พ่อค้าขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ แล้วจึงกระจายไปยังผู้บริโภคต่างจังหวัดส่วนหนึ่งและอีกส่วนหนึ่งไปยังพ่อค้าขายปลีกในกรุงเทพฯ สำหรับการส่งออกทุเรียน มีผู้ส่งออกบางส่วนที่ทำการติดต่อกับเกษตรกรที่ได้รับความนิยมเชื่อถือว่าการผลิตทุเรียนคุณภาพดี ก็จะมีการติดต่อซื้อขายเพื่อการส่งออกโดยตรง ส่วนผู้ส่งออกอีกส่วนหนึ่งจะได้ผลผลิตทุเรียนส่งออกจากพ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่น ซึ่งพ่อค้าเหล่านี้บางรายมีส่วนทุเรียนเป็นของตนเอง ทำหน้าที่เป็นทั้งเกษตรกรผู้ปลูกและผู้จำหน่ายผลผลิตของตนเอง และยังเป็นผู้รวบรวมผลผลิตจากชาวสวนที่ผลผลิตทุเรียนมีคุณภาพดีด้วย ผู้รวบรวมในท้องที่มีบทบาทสำคัญในการรวบรวมผลผลิตให้กับพ่อค้าขายส่งในกรุงเทพฯ และผู้ส่งออกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าที่ทางการตลาดที่เรียนที่สำคัญ

การเก็บเกี่ยว

สำหรับการเก็บเกี่ยวทุเรียนเพื่อการค้ำนั้น ต้องคำนึงถึงระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว เป็นสำคัญ ชาวสวนจะตัดทุเรียนที่มีความแก่ไม่น้อยกว่า 80% ซึ่งเหมาะสำหรับขายในประเทศหรือ สำหรับส่งออกทางเครื่องบิน แต่ถ้าเป็นตลาดที่ใช้เวลาในการขนส่งค่อนข้างนาน จะเก็บในระยะ แก่ประมาณ 70% หรือผลจะสุก เมื่อเก็บจากต้นแล้วประมาณ 5-7 วัน

การคัดเลือก

สำหรับการคัดเลือกทุเรียนนั้น ส่วนใหญ่ดำเนินการโดยเกษตรกร ผู้ปลูก หรือผู้ที่ไปหาซื้อในสวน ซึ่งมีการปฏิบัติโดยรวม ดังนี้คือ เมื่อตัดผลทุเรียนแล้ว ขึ้นแรกก็คัดเลือกเอาผลที่มี รูปร่างผิดปกติ ผลที่เป็นโรค หรือผลที่ตกแมลง หรือค้ำงเงาะ ผลที่มีเปลือกแข็ง เปลือกหอย มด และราคา หรือพันธุ์อื่นที่ปะปนมาออก ส่วนผลที่เป็นปกติจะรวมเอาไว้พวกเดียวกัน ขึ้นต่อไปก็คือ คัดตามขนาดและรูปร่าง ในขณะที่เดียวกันก็คัดเลือกเอาผลที่อ่อนหรือแก่เกินไป ตลอดจนผลสุก ผลซึ่งหล่น และผลที่ช้ำหักแยกออกมาเป็นอีกพวกหนึ่งด้วย สำหรับผลที่มีรูปทรงดีแต่อาจมีแมลงจำพวกเปลือกแข็ง หรือราคาตลอดจนฝุ่นละอองติดอยู่ ก็จะนำไปเป่าด้วยลม ปิดด้วยแปรง หรือล้างน้ำทำความสะอาด หลังจากผึ่งลมแห้งดีแล้ว ก็นำไปกองรวมกับผลปกติในโรงเก็บ เพื่อรอที่จะนำมาคัดเกรดหรือบรรจุ หีบห่อหรือขนขึ้นบนรถบรรทุก เพื่อส่งไปยังตลาดในกรุงเทพฯ หรือส่งออกต่อไป

การบ่ม

ภายหลังจากการรวบรวมผลผลิตได้ตามต้องการแล้ว ผู้ค้ามักจะทำการบ่มทุเรียนด้วย ก๊าซเอทิลีนให้มีปริมาณทุเรียนสุกพร้อม ๆ กันมากเพียงพอสำหรับส่งตลาด วิธีบ่มคือ นำผลทุเรียนจุ่ม ในสารละลายเอทิลีนความเข้มข้นตั้งแต่ 300-500 ส่วนต่อล้านส่วน แต่อย่างไรก็ตาม หากทุเรียน ที่ทำการบ่มนั้นเป็นทุเรียนอ่อน การบ่มก็จะเป็นเพียงการทำให้ทุเรียนอ่อนมีลักษณะเหมือนกับสุก เท่านั้น แต่ทุเรียนดังกล่าวนี้มรสชาติไม่อร่อยและยังมีผลทำให้เป็นปัญหาในการส่งออกอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพ

ทุเรียนที่ผ่านการคัดเลือกแล้วจะนำมาคัดมาตรฐานคุณภาพอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่ามาตรฐานคุณภาพของทุเรียนที่นิยมปฏิบัติกันมักจะมีขึ้นอยู่กับขนาดของผลเป็นส่วนใหญ่ โดยศูนย์วิจัยพืชสวนจังหวัดจันทบุรี ได้มีการสร้างมาตรฐานคุณภาพทุเรียนตามมติที่ประชุมและสัมมนา กำหนดมาตรฐานคุณภาพทุเรียนเพื่อการส่งออก 3 พันธุ์ คือ พันธุ์ชะนี หมอนทอง และก้านยาว ดังปรากฏในตารางที่ 7, 8 และ 9 สำหรับทรงผลของทุเรียนในชั้นพิเศษชั้น 1 และชั้น 2 ของทุเรียนพันธุ์ชะนี หมอนทอง และก้านยาว ได้แสดงดังภาพที่ 3, 4 และ 5 ตามลำดับ (ศิริฤกษ์ และคณะ , 2533 : 48-58)

การขนส่งและการบรรจุหีบห่อ

การขนส่งทุเรียนจากแหล่งปลูกไปยังผู้บริโภคอาจแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การขนส่งจากสวนไปยังโรงเก็บหรือแหล่งรวบรวม ถ้ามีปริมาณไม่มากนักและระยะทางไม่ไกลเกินไปก็จะใช้รถเข็น แต่ถ้ามีจำนวนมากและอยู่ไกลออกไปก็อาจใช้รถบรรทุกเล็ก
2. การขนส่งจากแหล่งรวบรวมไปยังตลาดภายในประเทศ โดยทั่วไปแล้วจะใช้รถบรรทุกขนาดใหญ่ วิธีการคือ การวางทุเรียนเป็นชั้นจนเต็มรถ หรือบางครั้งต้องการป้องกันไม่ให้หนามทุเรียนทิ่มแทงกัน ทำให้เกิดบาดแผลที่ผล ก็จะใช้กระดาษแข็งคั่นระหว่างชั้นทุเรียน
3. การขนส่งทุเรียนไปยังตลาดต่างประเทศ มีการขนส่งทั้งทางบก (รถยนต์) ทางเรือ และทางเครื่องบิน โดยการขนส่งโดยรถยนต์นั้น มักจะใช้สำหรับขนส่งทุเรียนไปยังประเทศที่อยู่ใกล้ ๆ เช่น มาเลเซีย และสิงคโปร์ โดยใช้เวลาประมาณ 10 ชั่วโมง น้ำหนักบรรทุกประมาณ 10-13 ตัน ซึ่งการขนส่งโดยวิธีนี้จะทำให้เสียต้นทุนค่าและคัมค่าขนมากกว่าการขนส่งโดยวิธีอื่น

สำหรับการขนส่งทางเรื่อนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการขนส่งไปยังประเทศฮ่องกง และไต้หวัน โดยจะใช้เวลาในการเดินทางขนส่งประมาณ 10-14 วัน ส่วนการขนส่งทางอากาศนั้น จะใช้เวลาประมาณ 3-5 วัน ซึ่งส่วนมากจะขนส่งไปยังแถบทวีปยุโรป สหรัฐอเมริกา และแคนาดาเพราะสามารถขนส่งได้รวดเร็วที่สุด ทำให้ทุเรียนเมื่อไปถึงปลายทางยังคงสภาพสด และน่ารับประทาน

ตารางที่ 7 มาตรฐานคุณภาพทุเรียนพันธุ์ชะนี

ลักษณะ	ชั้นพิเศษ	ชั้น 1	ชั้น 2
ลักษณะภายนอก			
ทรงผล	1 2 3	3	1 2 3 ⁺ 3 3 ⁻
น้ำหนักผล (กก.)	2.0-3.5	2.0-3.5	มากกว่า 3.5 แต่ไม่เกิน 4.5 มาก, 3.5-2.5-3.0, ต่ำกว่า 2.0 แต่ไม่ต่ำกว่า 1.0
สภาพความสมบูรณ์	ปราศจากโรคและแมลง มีตำหนิเล็กน้อย ที่ไม่สามารถมองเห็นได้ชัด	ปราศจากโรคและแมลง มีตำหนิเล็กน้อย แต่ไม่มีผลกระทบถึงสภาพภายใน	ปราศจากโรคและแมลง มีตำหนิเล็กน้อย แต่ไม่มีผลกระทบถึงสภาพภายใน
ลักษณะภายในเมื่อสุก			
สภาพความสมบูรณ์	ไม่มีอาการไส้ซึม	ไม่มีอาการไส้ซึม	ไม่มีอาการไส้ซึม
สีเนื้อ	เต่าเผา	เต่าเผา	เต่าเผา
สีเนื้อ	สีเหลือง	สีเหลือง	สีเหลือง

หมายเหตุ : ทั้ง 3 ชั้น ต้องประกอบด้วยมาตรฐานขั้นต่ำของลักษณะภายในอื่น ๆ กล่าวคือ มีกลิ่นหอม รสชาติหวาน เนื้อละเอียดเหนียว ในชั้นพิเศษต้องมีชั้น 1 ประกอบได้ไม่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์ และในชั้น 1 ต้องมีชั้น 2 ประกอบได้ไม่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์

ที่มา : (หิรัญและคณะ , 2533 : 53)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 มาตรฐานคุณภาพทุเรียนพันธุ์หมอนทอง

ลักษณะ	ชั้นพิเศษ	ชั้น 1	ชั้น 2
ลักษณะภายนอก			
ทรงผล	ทรงหมอน 3/2	ทรงหมอน 3/2	ทรงหมอน 2/3
น้ำหนักผล (กก.)	2.0-4.5	มากกว่า 4.5	2.0-4.5
		ไม่เกิน 6	
สภาพความสมบูรณ์	ปราศจากโรคและแมลง มีตำหนิเล็กน้อย ที่ไม่สามารถมองเห็นได้ชัด	ปราศจากโรคและแมลง มีตำหนิเล็กน้อย แต่ไม่มีผลกระทบบถึงสภาพภายใน	ปราศจากโรคและแมลง มีตำหนิเล็กน้อย แต่ไม่มีผลกระทบบถึงสภาพภายใน
ลักษณะภายในเมื่อสุก			
สภาพความสมบูรณ์	ไม่มีอาการไส้ซึม	ไม่มีอาการไส้ซึม	ไม่มีอาการไส้ซึม
สีเนื้อ	เต่าเผา สีเหลือง	เต่าเผา สีเหลือง	เต่าเผา สีเหลือง

หมายเหตุ : ทั้ง 3 ชั้น ต้องประกอบด้วยมาตรฐานขั้นต่ำของลักษณะภายในอื่น ๆ กล่าวคือ มีกลิ่นหอม รสชาติหวาน เนื้อละเอียดเหนียว ในชั้นพิเศษต้องมีชั้น 1 ปะปนได้ไม่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์ และในชั้น 1 ต้องมีชั้น 2 ปะปนได้ไม่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์

ที่มา : (ทวิญและคณะ , 2533 : 54)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

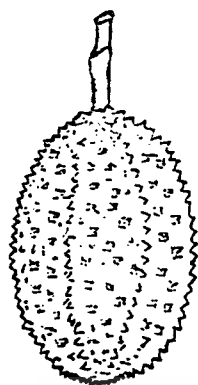
ตารางที่ 9 มาตรฐานคุณภาพทุเรียนพันธุ์ก้านยาว

ลักษณะ	ชั้นพิเศษ	ชั้น 1	ชั้น 2
ลักษณะภายนอก			
ทรงผล	หวด 3/2	หวด 3/2	หวด 3/2
น้ำหนักผล (กก.)	3.01-4.5	2.0-3.0, 2.5-4.5 2.01-3.0	1.5-2.0
สภาพความสมบูรณ์	ปราศจากโรคและแมลง มีตำหนิเล็กน้อย ที่ไม่สามารถมองเห็นได้ชัด	ปราศจากโรคและแมลง มีตำหนิเล็กน้อย แต่ไม่มีผลกระทบถึงสภาพภายใน	ปราศจากโรคและแมลง มีตำหนิเล็กน้อย แต่ไม่มีผลกระทบถึงสภาพภายใน
ลักษณะภายในเมื่อสุก			
สภาพความสมบูรณ์	ไม่มีอาการไส้ซึม	ไม่มีอาการไส้ซึม	ไม่มีอาการไส้ซึม
สีเนื้อ	เต่าเผา สีเหลือง	เต่าเผา สีเหลือง	เต่าเผา สีเหลือง

หมายเหตุ : ทั้ง 3 ชั้น ต้องประกอบด้วยมาตรฐานขั้นต่ำของลักษณะภายในอื่น ๆ กล่าวคือ มีกลิ่นหอม รสชาติหวาน เนื้อละเอียดเหนียว ในชั้นพิเศษยอมให้มีชั้น 1 ปะปนได้ไม่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์ และในชั้น 1 ยอมให้มีชั้น 2 ปะปนได้ไม่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์

ที่มา : (นิตยและคณะ , 2533 : 55)

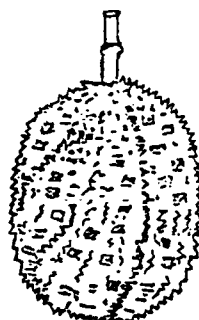
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

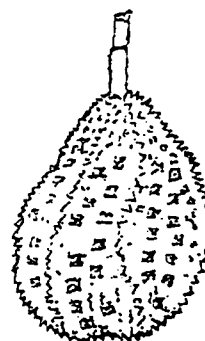
ทรง 1

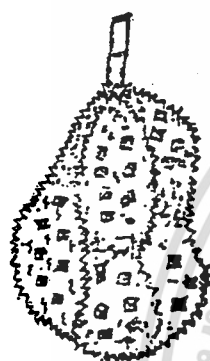
ทรง 2

ทรง 3+

ทรง 3

ทรง 3-

ทรง 4

ทรง 5

ทรง 6

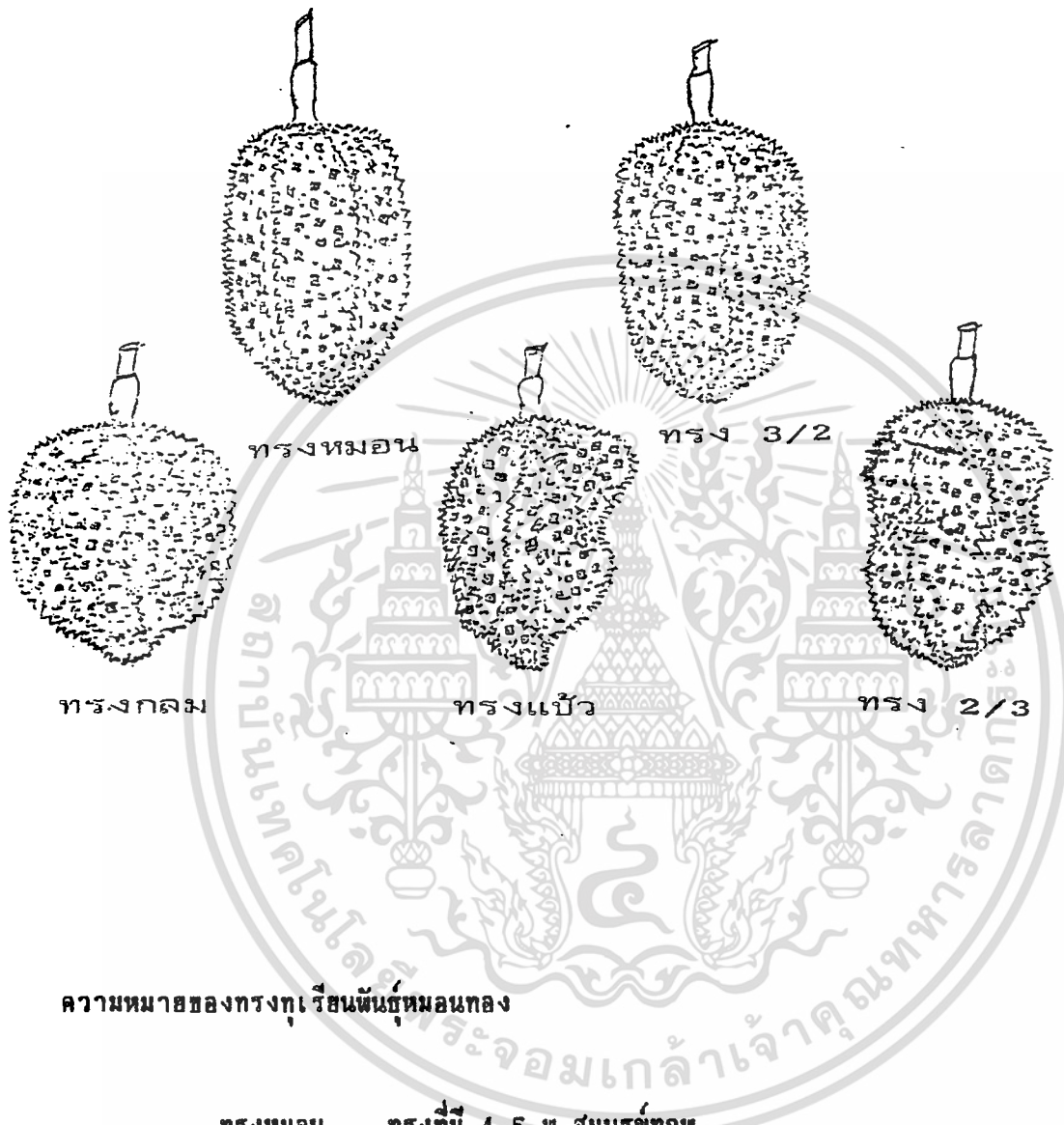
ความหมายของทรงทุเรียนพันธุ์ชะนี

- ทรง 1 ทรงผลที่มีพู 4-5 พู สมบูรณ์ทุกพู ลักษณะทรงรูปไข่
- ทรง 2 ทรงผลที่มีพู 4-5 พู สมบูรณ์ทุกพู ลักษณะรูปทรงกระบอก
- ทรง 3⁺ ทรงผลที่มีพู 5 พู สมบูรณ์ 3 พู ไม่สมบูรณ์ 2 พู
- ทรง 3 ทรงผลที่มีพู 5 พู สมบูรณ์ 2 พู ไม่สมบูรณ์ 2 พู
- ทรง 3⁻ ทรงผลที่มีพู 4-5 พู สมบูรณ์ 1 พู ไม่สมบูรณ์ 3-4 พู

ภาพที่ 3 ทรงผลทุเรียนพันธุ์ชะนี

ที่มา : (หิรัญและคณะ , 2533 : 56)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

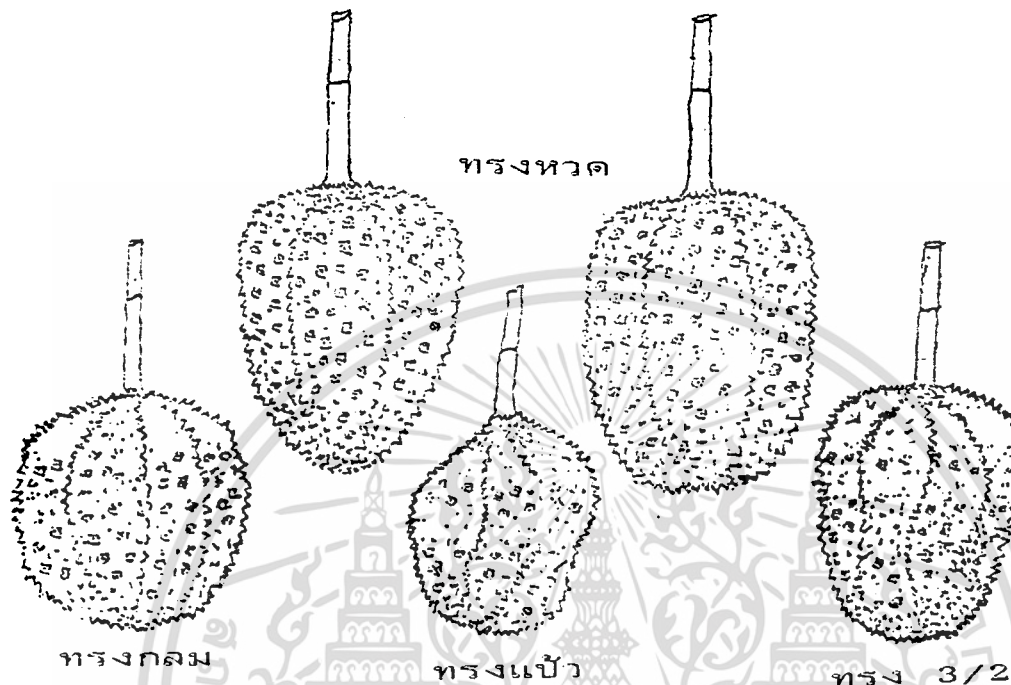
ความหมายของทรงทุเรียนพันธุ์หมอนทอง

ทรงหมอน	ทรงที่มี 4-5 พู สมบูรณ์ทุกพู
ทรง 3/2	ทรงผลที่มีพู 5 พู สมบูรณ์ 3 พู ไม่สมบูรณ์ 2 พู
ทรง 2/3	ทรงผลที่มีพู 5 พู สมบูรณ์ 2 พู ไม่สมบูรณ์ 3 พู

ภาพที่ 4 ทรงผลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง

ที่มา : (ศิริฤกษ์และคณะ , 2533 : 57)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความหมายของทรงทุเรียนพันธุ์ก้านยาว

ทรงหวด	ทรงผลที่มีหนามทุเรียนทุเรียน มี 2 ลักษณะ คือ ปลายผลเล็กกว่าด้านหัวผล และด้านปลายผลค่อนข้างจะเท่ากับด้านหัวผล
ทรง 3/2	ทรงผลที่มีหนาม 5 หนาม สมนาม 3 หนาม ไม่สมนาม 2 หนาม
ทรงกลม	ทรงผลที่มีหนามทุเรียน 5 หนาม แต่ลักษณะออกกลม

ภาพที่ 5 ทรงผลทุเรียนพันธุ์ก้านยาว

ที่มา : (หิรัญและคณะ , 2533 : 58)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับการบรรจุที่บ่อ มีทั้งการใช้ดั่งไม้จำฉา แข็งไม้ไผ่ และกล่องกระดาษลูกฟูก แต่การใช้แข็งไม้ไผ่หรือดั่งไม้จำฉา จะทำให้ผลผลิตเกิดความเสียหายมากกว่าการใช้กล่องกระดาษลูกฟูก แม้ว่าจะมีราคาสูงกว่าก็ตาม ปัจจุบันได้มีการส่งเสริมให้ใช้กล่องกระดาษลูกฟูก เนื่องจากการใช้กล่องกระดาษลูกฟูกนี้ มีข้อดีหลายประการ กล่าวคือ กล่องกระดาษลูกฟูกมีผิวเรียบ รับแรงกระแทกได้ดี อีกทั้งกล่องสามารถทำให้แบนราบได้จึงช่วยอำนวยความสะดวกและประหยัดในการขนส่ง ตลอดจนสามารถนำกลับสู่กระบวนการผลิตใหม่ เมื่อใช้แล้วจึงไม่ก่อปัญหามลพิษ นอกจากนี้ยังสามารถพิมพ์ข้อความและภาพให้สวยงามเพื่อบอกรายละเอียดของผลิตภัณฑ์และเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค ยิ่งไปกว่านั้นกล่องกระดาษลูกฟูกยังเป็นภาชนะบรรจุ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในตลาดต่างประเทศทั่วไป โดยส่วนมากแล้วมักจะใช้กล่องกระดาษลูกฟูกที่มีขนาดบรรจุ 3-6 ผล หนักประมาณ 12 กิโลกรัม มีรูระบายอากาศพอเพียงเพื่อป้องกันไม่ให้ผลทุเรียนเกิดอาการผิปกดที่เนื้อเมื่อผลสุก

ตลาดทุเรียนในต่างประเทศ

ตามที่ทางรัฐบาลได้ให้การส่งเสริมการส่งผลไม้ไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา ทุเรียนนับได้ว่าเป็นผลไม้ที่ประสบความสำเร็จในการส่งออกมากที่สุด เนื่องจากเมื่อพิจารณาถึงมูลค่าการส่งออกสินค้าหมวดผลไม้แล้ว พบว่าทุเรียนมีมูลค่าการส่งออกสูงมากอยู่ในสามอันดับแรกของการส่งออก รวมทั้งปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนก็เพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งการที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากว่า ทางรัฐบาลได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนตลอดจนภาคเอกชนได้ให้ความร่วมมือ ส่งเสริมและเผยแพร่ จัดให้มีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ทุเรียนไทยในการเปิดงานแสดงสินค้าไทยในต่างแดนตามโอกาสงานต่าง ๆ ซึ่งทำให้ชาวต่างชาติได้รู้จักและทดลองบริโภคทุเรียนมากขึ้น นอกจากนี้แล้วยังเป็นเพราะคุณลักษณะของทุเรียนเองที่มีรสชาติดีและกลิ่นหอม มีลักษณะสีและเนื้อที่ชวนรับประทานกว่าทุเรียนจากประเทศอื่น เช่น ประเทศมาเลเซีย เพราะทุเรียนมาเลเซียลูกเล็ก เมล็ดโต เนื้อบาง และรสชาติไม่ดีเท่าทุเรียนไทย

จากการสัมมนา เรื่อง กิจทางการพัฒนาไม้ผลในทศวรรษหน้า (กรมส่งเสริมการเกษตร , 2537ข) สรุปได้ว่า ตลาดไม้ผลของประเทศไทยแบ่งออกได้เป็น ตลาดเก่า ตลาดใหม่ และตลาดยังไม่บุกเบิก ซึ่งตลาดทุเรียนก็เช่นกัน แบ่งออกได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ตลาดเก่า ได้แก่ ชื่องกง มาเลเซีย สิงคโปร์ ในปัจจุบันได้ขยายไปสู่ประเทศ บรูไนด้วย ซึ่งทุเรียนไทยที่ส่งไปส่วนใหญ่เป็นที่รู้จักกันดีแล้ว สามารถจำหน่ายได้ในปริมาณมาก แต่ตลาดค่อนข้างอึดตัว การขยายปริมาณการส่งออกจะทำได้ไม่มากนัก ปัญหาที่พบก็คือ กำไรน้อย มีการแข่งขันคัดกันเอง และคุณภาพไม่สม่ำเสมอ

2. ตลาดใหม่ ได้แก่ ยุโรป ตะวันออกกลาง ญี่ปุ่น และไต้หวัน ปัจจุบันมีการส่งออก ไปไต้หวันมากขึ้น ส่วนยุโรปค่อนข้างจำกัดในการขยายตลาดเพราะทุเรียนมีราคาแพง เนื่องจาก ค่าขนส่งแพง ผู้บริโภคจริง คือ ผู้อพยพจากเอเชีย

3. ตลาดยังไม่บุกเบิก ได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และจีน ส่วนใหญ่มีปัญหา เรื่องการกีดกันสินค้า โดยยึดกฎระเบียบด้านกักพืช แต่หากข้อตกลงทางการค้าแก่ตมมีผลบังคับใช้ ปัญหาเหล่านี้จะลดน้อยลง

ปัญหาการตลาดทุเรียน

1. ปัญหาด้านคุณภาพ เช่น ทุเรียนมีลักษณะได้ขิม เนื่องจากฝนตกมากในระยะแก่จัด ทำให้คุณภาพทุเรียนเสียไป และการตัดทุเรียนอ่อน เนื่องจากต้นฤดูกาลผลิตราคาทุเรียนจะสูงเป็น แรงจูงใจให้เกษตรกรและพ่อค้าทุเรียนรีบขายเกินไป จึงทำให้เกิดการตัดทุเรียนอ่อนออกสู่ตลาด มาก เมื่อมีทุเรียนอ่อนออกสู่ตลาดมากก็จะเป็นตัวลดให้ราคาลดลง และจะมีผลต่อความต้องการใน ระยะยาวต่อไป ซึ่งปัญหาด้านคุณภาพนี้ก็เป็นผลเสียต่อเกษตรกรในที่สุด

2. ปัญหาด้านการคมนาคมขนส่ง เกษตรกรชาวสวนทุเรียนภาคใต้ มักได้รับความ ไม่สะดวกในการขนส่งผลผลิตออกไปขายที่ตลาด ทำให้เกิดความสูญเสียอย่างมาก ส่วนตลาดกลาง ท้องถิ่นในภาคตะวันออกพบว่า พื้นที่การจราจรในตลาดจะเป็สกและเป็นหลุมเป็นบ่อ เนื่องจาก ฤดูกาลเก็บเกี่ยวอยู่ในช่วงฤดูฝน ทำให้คุณภาพของผลผลิตทุเรียนถูกกระทบกระเทือนมากและสิ้น เปลืองเวลาในการขนส่ง

3. ปัญหาด้านราคา ทุเรียนก็เหมือนผลผลิตสินค้าเกษตรพืชสวนโดยทั่วไป คือ เน่า เสี่ยงง่าย และมีฤดูกาลเก็บเกี่ยวที่ผลผลิตออกสู่ตลาดในปริมาณมาก ทำให้ราคาช่วงกลางฤดูต่ำ เกษตรกรขาดอำนาจในการต่อรองกับพ่อค้า

4. ปัญหาข้อมูลข่าวสารการตลาดและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แหล่งข้อมูลการตลาดที่ใหญ่ที่สุดในปัจจุบัน คือ ตลาดขายส่งในกรุงเทพมหานคร โดยการบอกเล่าและการซื้อขายจริงของพ่อค้าต่าง ๆ ทำให้เกษตรกรต่างจังหวัดทราบข้อมูลการตลาดได้ช้ากว่าเท่าที่ควร รวมทั้งขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทั้งทางด้านข่าวสารข้อมูลและการขนส่งด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การส่งออกทุเรียนของไทย

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนของไทย

ทุเรียนส่งออกต่างประเทศ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็งและทุเรียนกวน จากสถิติของกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ พบว่าในปี 2537 มีการส่งออก ทุเรียนสด 26,915 ตัน คิดเป็นร้อยละ 88.94 ของปริมาณการส่งออกรวม มีมูลค่า 552.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 70.68 ของมูลค่าการส่งออกรวม ทุเรียนแช่แข็ง มีปริมาณ 3,330 ตัน คิดเป็นร้อยละ 11 มีมูลค่า 215.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 32.48 สำหรับทุเรียนกวน มีปริมาณการส่งออกน้อยมาก คือ 18.19 ตัน คิดเป็นร้อยละ 0.06 มีมูลค่า 1.15 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.16 (ตารางที่ 10 และ 11) ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว จะเห็นว่า การส่งออก ทุเรียนทั้ง 3 ประเภท มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ (ดังภาพที่ 6 และ 7)

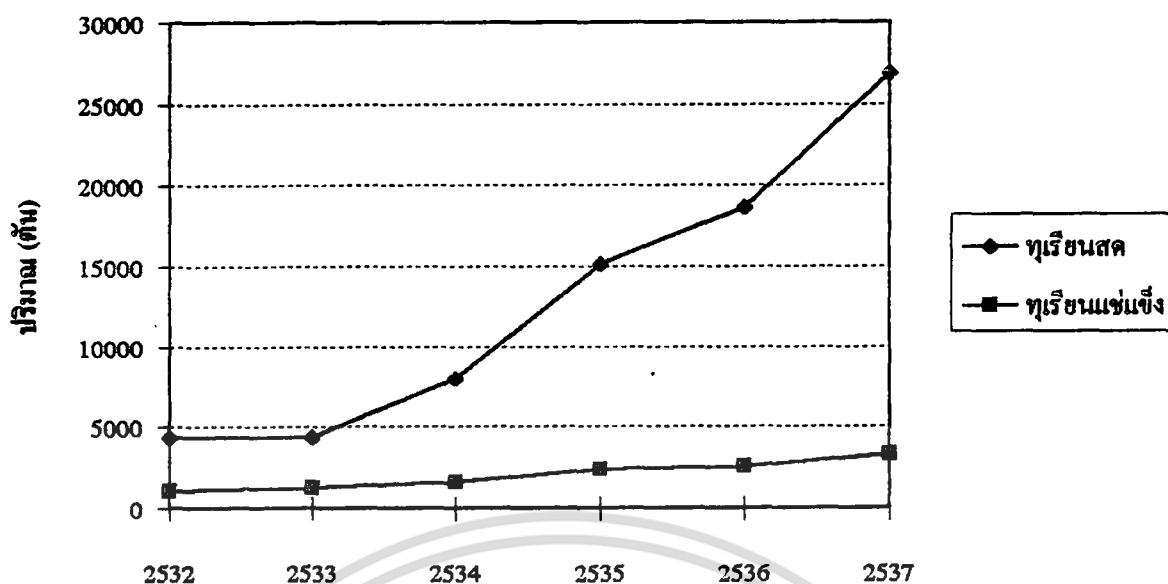
ตารางที่ 10 ปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทยจำแนกตามประเภท ปี 2532-2537

(หน่วย : ตัน)

ปี	ทุเรียนสด		ทุเรียนแช่แข็ง		ทุเรียนกวน		รวม	
	ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ
2532	4,388	92.95	1,084	7.00	6.67	0.05	5,478.67	100.00
2533	4,392	91.93	1,261	8.06	2.40	0.01	5,655.40	100.00
2534	7,978	83.53	1,572	16.46	0.87	0.01	9,550.87	100.00
2535	15,116	86.31	2,390	13.65	7.53	0.04	17,513.53	100.00
2536	18,641	87.90	2,550	12.02	17.48	0.08	21,208.48	100.00
2537	26,915	88.94	3,330	11.00	18.19	0.06	30,263.19	100.00

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6 ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดและทุเรียนแช่แข็ง ปี 2532-2537

ที่มา : (จากข้อมูลในตารางที่ 10)

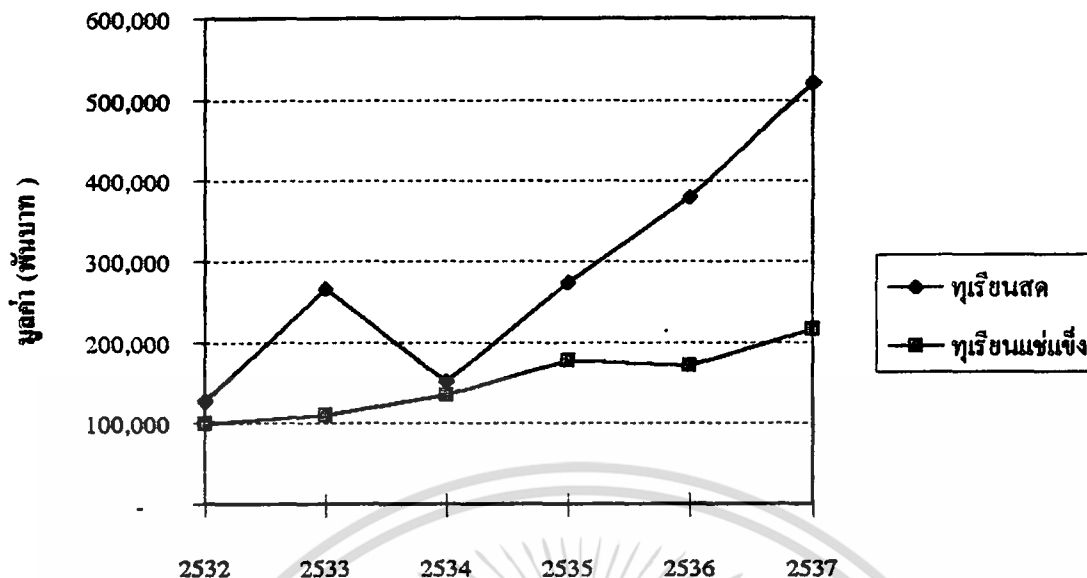
ตารางที่ 11 มูลค่าการส่งออกทุเรียนของไทยจำแนกตามประเภท ปี 2532-2537

(หน่วย : พันบาท)

ปี	ทุเรียนสด		ทุเรียนแช่แข็ง		ทุเรียนกวน		รวม	
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ
2532	126,617	55.88	99,384	43.86	600	0.26	226,601	100.00
2533	265,286	70.75	109,259	29.14	402	0.11	374,947	100.00
2534	151,134	53.09	133,481	46.88	87	0.03	284,702	100.00
2535	274,133	60.70	176,638	39.12	814	0.18	451,585	100.00
2536	379,348	68.86	170,648	30.97	916	0.17	550,912	100.00
2537	522,596	70.68	215,622	29.16	1,151	0.16	739,369	100.00

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปี พ.ศ.

ภาพที่ 7 มูลค่าการส่งออกทุเรียนสดและทุเรียนแช่แข็ง ปี 2532-2537

ที่มา : (จากข้อมูลในตารางที่ 11)

นอกจากนี้ ยังมีการส่งออกทุเรียนอีกจำนวนมากไม่น้อยที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากรของไทย ซึ่งเป็นทุเรียนที่ขนส่งทางรถยนต์ผ่านทางชายแดนภาคใต้ไปมาเลเซีย และสิงคโปร์ แต่ยังไม่มีความชัดเจนอย่างแน่ชัด (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดระยอง , 2535) ตลาดต่างประเทศหลักที่สำคัญส่วนใหญ่จะเป็นตลาดในแถบเอเชียฮ่องกง มาเลเซีย สิงคโปร์และไต้หวัน ซึ่งมีปริมาณการส่งออกมากกว่าร้อยละ 80 ของปริมาณการส่งออกของประเทศไทยทั้งหมด (ตารางที่ 12)

การส่งออกทุเรียนสด

ตลาดส่งออกทุเรียนสดของไทยที่สำคัญ คือ ฮ่องกง มาเลเซีย ไต้หวัน สิงคโปร์ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และบรูไน ซึ่งในปี พ.ศ. 2537 ประเทศไทยได้มีการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศไต้หวันมากที่สุดคือ ร้อยละ 48.6 รองลงมา ได้แก่ ฮ่องกงและมาเลเซีย มีปริมาณร้อยละ 30.1 และร้อยละ 16 ตามลำดับ เนื่องจากประเทศฮ่องกง ไต้หวัน และมาเลเซีย เป็นตลาดประจำสำหรับการนำเข้าทุเรียนสดจากประเทศไทย และมีแนวโน้มที่สามารถจะขยายตลาดไปยังประเทศแถบยุโรป เช่น สหรัฐอเมริกา บรูไน และออสเตรเลีย เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนสดของไทย ปี 2535-2537

ประเทศ	2535		2536		2537	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (พันบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (พันบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (พันบาท)
ฮ่องกง	7,370 (48.5)	132,404 (48.3)	10,057 (54.0)	183,343 (48.3)	8,106 (30.1)	118,862 (22.7)
มาเลเซีย	6,086 (40.3)	89,106 (32.5)	4,387 (23.5)	61,254 (16.2)	4,288 (15.9)	56,965 (10.9)
ไต้หวัน	1,142 (7.6)	29,534 (10.8)	3,270 (17.5)	93,875 (24.8)	13,093 (48.6)	301,959 (57.8)
สิงคโปร์	127 (0.8)	3,132 (1.1)	133 (0.7)	11,974 (3.2)	553 (2.1)	8,187 (1.6)
สหรัฐอเมริกา	118 (0.8)	8,510 (3.1)	208 (1.1)	10,560 (2.8)	158 (0.6)	6,823 (1.3)
อื่น ๆ	273 (1.8)	11,466 (4.2)	586 (3.2)	18,342 (4.7)	712 (2.7)	29,800 (5.7)
รวม	15,116 (100)	274,132 (100)	18,641 (100)	379,348 (100)	26,915 (100)	522,596 (100)

หมายเหตุ ค่าในวงเล็บค่าเป็นร้อยละ

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การส่งออกทุเรียนแช่แข็ง

จากสถิติกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ปรากฏว่าปริมาณการส่งออกทุเรียนแช่แข็งของไทย ในปี พ.ศ. 2537 มีปริมาณ 3,331 ตัน มูลค่า 215.6 ล้านบาท (ตารางที่ 13) โดยมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2536 775 ตัน ทำให้มูลค่าเพิ่มขึ้น 41 ล้านบาท ตลาดส่งออกทุเรียนแช่แข็งที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และแคนาดา คิดเป็นร้อยละ 61, 17.2 และ 13 ตามลำดับ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าตลาดหลักส่วนใหญ่จะอยู่ในประเทศแถบยุโรป เพราะประเทศเหล่านี้มีมาตรการในการควบคุมการนำเข้าผลไม้อย่างเข้มงวด ประกอบกับการขนส่งส่วนใหญ่นิยมใช้การขนส่งทางอากาศ ทำให้ต้นทุนค่าขนส่งสูง จึงนิยมส่งออกในรูปแบบทุเรียนแช่แข็งแทนทุเรียนสด แต่ก็ยังมีการส่งออกไปยังประเทศในแถบเอเชีย เช่น ฮองกง ไต้หวัน ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ เป็นต้น

การส่งออกทุเรียนหวาน

ปริมาณการส่งออกทุเรียนหวานในแต่ละปีมีปริมาณน้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากไม่เป็นที่นิยมของตลาดต่างประเทศ ตลาดที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ประเทศไต้หวัน ฮองกง และสิงคโปร์ (ดังแสดงในตารางที่ 14) ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า ในตลาดเหล่านี้ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นชาวจีน โดยวิธีการบริโภคทุเรียนหวานมักจะนำมาทำเป็นไส้ขนมต่าง ๆ เช่น ไส้ขนมเปี๊ยะ ขนมไหว้พระจันทร์ เป็นต้น ตลาดนำเข้าทุเรียนหวานที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ ไต้หวัน สิงคโปร์ และฮองกง โดยในปี พ.ศ. 2537 ประเทศไทยมีการส่งออกไปยังเนเธอร์แลนด์ในปริมาณที่สูงที่สุดคือ มีปริมาณการส่งออกสูงถึง 7 ตัน คิดเป็นมูลค่า 298,220 บาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 38.48 และ 25.91 ตามลำดับ รองลงมา คือ ออสเตรเลีย มีปริมาณการนำเข้าทุเรียนหวาน 4.06 ตัน มูลค่า 146,252 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.32 และ 12.71 ตามลำดับ

ตลาดส่งออกที่สำคัญ

ตลาดต่างประเทศหลักที่สำคัญจะเป็นประเทศในแถบเอเชีย ได้แก่ ฮองกง สิงคโปร์ มาเลเซีย ไต้หวัน และญี่ปุ่น ที่เหลือกระจายไปตามประเทศต่าง ๆ เช่น ออสเตรเลีย และบรูไน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนแช่แข็งของไทยปี 2535-2537

ประเทศ	2535		2536		2537	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
	(ตัน)	(พันบาท)	(ตัน)	(พันบาท)	(ตัน)	(พันบาท)
สหรัฐอเมริกา	1,360 (56.9)	104,325 (59.1)	1,516 (59.2)	100,926 (59.2)	2,032 (61.0)	135,669 (62.9)
ออสเตรเลีย	426 (17.8)	25,646 (14.5)	567 (22.1)	37,068 (21.7)	572 (17.2)	35,603 (16.5)
แคนาดา	461 (19.3)	27,837 (15.8)	339 (13.3)	18,575 (10.9)	433 (13.0)	23,161 (10.7)
ฝรั่งเศส	41 (1.7)	7,421 (4.2)	37 (1.5)	6,197 (3.6)	44 (1.3)	6,587 (3.1)
ไต้หวัน	5 (0.2)	433 (0.2)	37 (1.5)	2,240 (1.3)	152 (4.6)	3,579 (1.7)
ญี่ปุ่น	12 (0.5)	2,067 (1.2)	17 (0.7)	2,241 (1.3)	14 (0.4)	2,082 (1.0)
อื่น ๆ	85 (3.6)	8,909 (5.0)	46 (1.7)	3,401 (2.0)	83 (2.5)	8,941 (4.1)
รวม	2,390 (100)	176,638 (100)	2,559 (100)	170,648 (100)	3,330 (100)	215,622 (100)

หมายเหตุ ค่าในวงเล็บค่าเป็นร้อยละ

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนกวนของไทย ปี 2535-2537

ประเทศ	2535		2536		2537	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)
เนเธอร์แลนด์	1.28 (17.00)	164,723 (20.23)	NA	NA	7.00 (38.48)	298,220 (25.91)
ไต้หวัน	0.20 (2.66)	22,929 (2.82)	11.80 (67.51)	435,000 (47.48)	NA	NA
ออสเตรเลีย	NA	NA	0.27 (1.54)	28,339 (3.09)	4.06 (22.32)	146,252 (12.71)
สิงคโปร์	3.75 (49.80)	339,615 (41.71)	3.67 (21.00)	277,721 (30.31)	3.98 (21.88)	416,023 (36.15)
สหรัฐอเมริกา	NA	NA	0.51 (2.92)	81,905 (8.94)	1.00 (5.50)	110,030 (9.56)
ฮ่องกง	1.66 (22.05)	210,817 (25.89)	0.80 (4.58)	61,501 (6.71)	0.71 (3.90)	95,112 (8.26)
อื่น ๆ	0.64 (8.49)	76,079 (9.35)	0.43 (2.45)	31,777 (3.47)	1.44 (7.92)	85,305 (7.41)
รวม	7.53 (100)	814,163 (100)	17.48 (100)	916,243 (100)	18.19 (100)	1,150,942 (100)

หมายเหตุ NA (Not Available) หมายถึง ไม่ทราบค่า

ค่าในวงเล็บค่าเป็นร้อยละ

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฮ่องกง

ฮ่องกง นับว่าเป็นตลาดผลไม้ที่สำคัญแห่งหนึ่งในเอเชีย เนื่องจากที่นี่ไม่มีกฎหมายควบคุมการนำเข้าที่เข้มงวดนัก และยังเป็นศูนย์กลางการส่งออกต่อ (Re-export) ประกอบกับการที่ฮ่องกงมีสภาพเป็นเกาะทำให้พื้นที่ที่ทำกาเพาะปลูกมีน้อย ผลผลิตที่ได้จึงไม่เพียงพอับความต้องการ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ ผู้บริโภคชาวฮ่องกงจัดได้ว่าเป็นผู้บริโภคที่มีรายได้สูง ชอบสินค้าแปลกใหม่สีสันสรรสวย คุณภาพดี และมีมาตรฐานแน่นอน ทุเรียนตามความต้องการของตลาดฮ่องกงควรมีคุณภาพภายในที่ดี มีความสุกสม่ำเสมอ ผิวสวยงาม มีการคัดขนาด และการบรรจุหีบห่อที่ดี

การนำเข้าทุเรียนของไทย

ฮ่องกงเป็นตลาดนำเข้าทุเรียนไทยที่สำคัญมาก เนื่องจากมีการนำเข้าทุเรียนจากไทยเป็นประจำทุกปีตามฤดูกาลผลิต ซึ่งปริมาณการนำเข้าในแต่ละปีนั้นขึ้นอยู่กับผลผลิตของทุเรียนในประเทศไทย กล่าวคือ หากปีใดมีผลผลิตออกมามากปริมาณการนำเข้าของฮ่องกงจะมีมากขึ้นสำหรับแนวโน้มการนำเข้าทุเรียนจากไทยนั้น พิจารณาจากภาพที่ 8 พบว่า มีแนวโน้มสูงขึ้นแต่สัดส่วนของการเพิ่มการนำเข้าเป็นไปอย่างไม่แน่นอนในแต่ละปี ดังแสดงในตารางที่ 15 จะเห็นว่า จากปี 2531 อัตราการขยายตัวของการส่งออกเพิ่มขึ้นทุเรียนอย่างต่อเนื่อง จนถึงปี 2534 อัตราการขยายตัวก็ลดลง และจากนั้นก็เพิ่มขึ้น จนกระทั่งปี 2537 อัตราการขยายตัวก็ลดลง ซึ่งมีปริมาณลดลงจากปี 2536 ร้อยละ 19.4 และมีมูลค่าลดลง ร้อยละ 35.17 ทั้งนี้เนื่องมาจากความไม่แน่นอนของปริมาณผลผลิตนั่นเอง

สำหรับการแข่งขันในการส่งออกทุเรียนไทยไปประเทศฮ่องกง ปัจจุบันไทยยังคงครองตลาดในฮ่องกงได้เกือบทั้งหมด แม้ว่าจะเริ่มมีการนำเข้าทุเรียนจากประเทศอินโดนีเซียบ้างแล้ว (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดระยอง , 2538) ดังนั้นทุเรียนไทยจึงไม่มีปัญหาในด้านประเทศคู่แข่งในตลาดฮ่องกง แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีการแข่งขันกันเองระหว่างผู้ส่งออกไทยด้วยกัน ซึ่งมีทั้งผู้ส่งออกรายใหญ่ที่ทำธุรกิจมาเป็นเวลานาน และผู้ส่งออกรายย่อยที่เพิ่งเริ่มเข้ามาดำเนินธุรกิจ

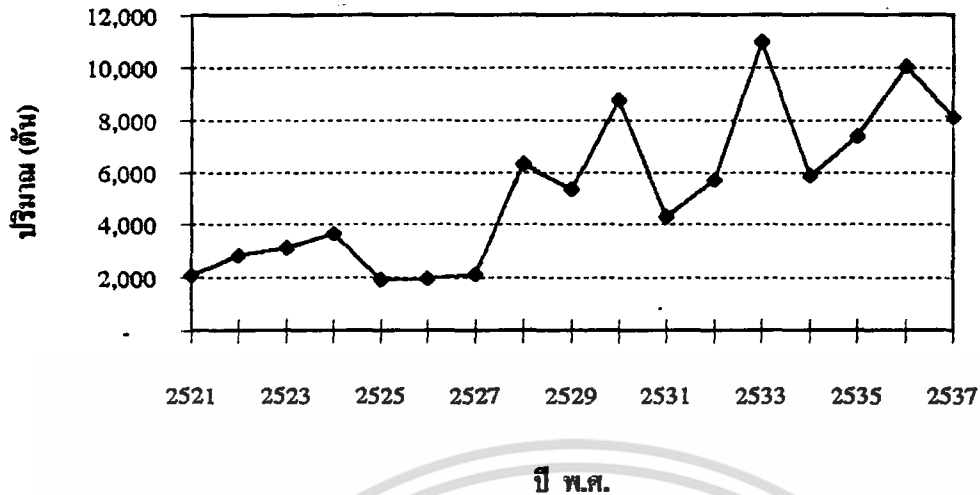
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศฮ่องกง ปี 2521-2537

ปี	ปริมาณ (ตัน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2521	2,066	-	18,569	-
2522	2,818	36.40	27,459	47.87
2523	3,135	11.25	31,292	13.96
2524	3,615	16.46	69,018	120.56
2525	1,895	-48.09	47,603	-31.03
2526	1,965	0.27	46,403	-8.82
2527	2,104	7.07	35,114	-19.09
2528	8,312	312.71	134,076	281.83
2529	5,349	-35.65	84,445	-37.02
2530	8,762	63.81	154,604	83.08
2531	4,315	-50.75	79,390	-48.65
2532	5,714	32.42	89,479	12.71
2533	10,971	92.00	213,312	138.39
2534	5,859	-46.60	105,350	-50.61
2535	7,370	25.79	132,404	25.68
2536	10,057	1,277.67	183,343	38.47
2537	8,106	-19.40	118,862	-35.17

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8 ปริมาณการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศอังกฤษ ปี 2521-2537

ที่มา : (จากข้อมูลในตารางที่ 15)

ระบบการซื้อขาย

รูปแบบของการซื้อขาย ผู้นำเข้ามักจะใช้ระบบฝากขายจากผู้ส่งออกเป็นส่วนใหญ่และมักจะให้นายหน้า โดยการจัดสรรสินค้าให้กับตัวแทนนายหน้า เพื่อจัดจำหน่ายไปสู่พ่อค้าต่อไป ตลาดผักและผลไม้ในฮ่องกงมักจะใช้วิธีการนี้ โดยผู้นำเข้าจะจ่ายค่าบริการให้พ่อค้าส่งประมาณ ร้อยละ 5 ของราคาขาย ผู้ขายส่งจะมีบทบาทต่อการกำหนดราคามากที่สุด หรือบางทีอาจจะเป็นผู้จัดจำหน่ายส่งก็เป็นไปได้ กรณีนี้ผู้จัดจำหน่ายส่งจะคิดบวกอีกร้อยละ 10-20 ซึ่งสูงกว่าที่ผู้ขายส่งกำหนด และพ่อค้าปลีกจะเพิ่มราคาอีกร้อยละ 60 ของราคาที่รับจากพ่อค้าขายส่งหรือจัดจำหน่าย

สิงคโปร์

โดยทั่วไปสิงคโปร์นับว่าเป็นตลาดเล็ก เมื่อคำนึงถึงจำนวนผู้บริโภคมีประมาณ 3 ล้านคน เนื่องจากสิงคโปร์มีเนื้อที่จำกัดเพียง 625 กิโลเมตร เนื้อที่ส่วนใหญ่ถูกใช้เพื่อการพาณิชย์อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัย ทำให้ด้านการเพาะปลูกผักและผลไม้จึงมีน้อยมาก อาหารแทบทั้งหมดจำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้จึงควรให้ความสำคัญกับตลาดสิงคโปร์โดยเฉพาะทุเรียน เพราะมีคนเชื้อสายจีนอยู่เป็นจำนวนมากและทุเรียนเป็นผลไม้ที่คนจีนนิยมบริโภคมากเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิเศษ นอกจากนั้นคนสิงคโปร์ยังมีอำนาจซื้อสูง แต่สิงคโปร์ก็เป็นตลาดที่มีการแข่งขันสูง เพราะมีลักษณะเป็นเขตปลอดภาษี (FREE PORT) สินค้าเข้าส่วนใหญ่ไม่ต้องเสียภาษีขาเข้าและไม่มีข้อจำกัดการนำเข้ามากนัก

การนำเข้าทุเรียนของไทยและสภาพการแข่งขัน

สิงคโปร์นำเข้าทุเรียนเพื่อการบริโภคภายในประเทศและเพื่อการส่งออก โดยมีการนำเข้าจากไทยตั้งแต่ปี 2521 ในปริมาณ 379.5 ตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า 4 ล้านบาท และมีปริมาณนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงปี 2527 นำเข้ามากถึง 503.4 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าสูงถึง 13.9 ล้านบาท (ตารางที่ 16) และตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา แนวโน้มการนำเข้าทุเรียนไทยของสิงคโปร์ก็ลดลง (ภาพที่ 9) แม้ว่าในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวได้เพิ่มสูงขึ้น คือในปี 2537 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 315.79 จากปี 2536 แต่มูลค่ากลับลดลง ถึงร้อยละ 73.38 เนื่องจากสิงคโปร์มีการนำเข้าทุเรียนจากมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งของไทยเพิ่มขึ้น ทำให้ไทยจำเป็นต้องลดราคาส่งออกทุเรียนลง เป็นเหตุให้มูลค่าการส่งออกลดลงทั้งที่ปริมาณเพิ่มสูงขึ้น การนำเข้าทุเรียนจากมาเลเซียสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่การนำเข้าไม่มาก ซึ่งอยู่ระหว่างเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ และระยะที่สอง ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคม ซึ่งในช่วงนี้เป็นช่วงเวลาเดียวกับที่มีการนำเข้าจากไทยเป็นปริมาณมาก ทำให้ทุเรียนไทยเสียเปรียบในเรื่องราคา อีกทั้งไทยยังเสียเปรียบมาเลเซียในเรื่องของอาณาเขตพรมแดนมาเลเซียที่ติดต่อกับประเทศสิงคโปร์โดยตรง ต้นทุนค่าขนส่งจึงถูกกว่า ทำให้มาเลเซียกลายเป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทย

ลักษณะทุเรียนที่ตลาดสิงคโปร์ต้องการ

ชาวสิงคโปร์นิยมบริโภคทุเรียนสด โดยนิยมบริโภคทุเรียนในลักษณะอ่อนนุ่มไม่แข็ง ดังนั้นผู้ส่งออกไทยควรคำนวณอายุการสุกของทุเรียนวันแรก เมื่อถึงตลาดสิงคโปร์ประมาณ 70% เพราะเมื่อผ่านมือจากผู้ขายปลีกจะกินเวลาประมาณ 2 วัน และผู้จำหน่ายปลีกจะจำหน่ายหมดโดยเฉลี่ยประมาณ 2 วันเช่นกัน และควรบรรจุทุเรียนด้วยกล่องกระดาษออกแบบพิเศษ เพื่อมิให้อับเกินไป เมื่อต้องเดินทางโดยรถยนต์บรรทุกจากไทยถึงสิงคโปร์ ซึ่งจะใช้เวลาเดินทางถึง

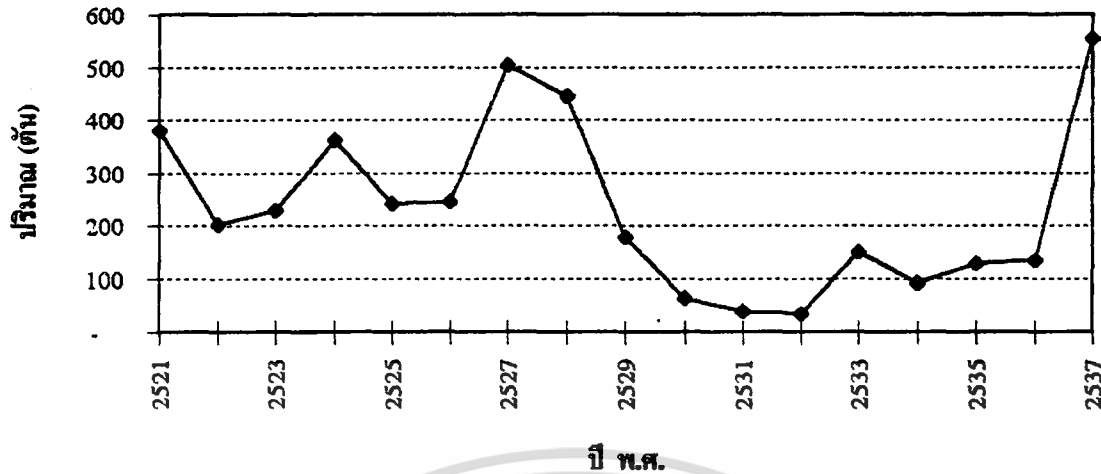
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 16 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศสิงคโปร์ ปี 2521-2537

ปี	ปริมาณ (ตัน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2521	379	-	4,047	-
2522	203	-46.44	2,254	-44.30
2523	227	11.82	3,763	66.95
2524	362	59.47	7,557	100.82
2525	240	-33.70	4,177	-44.73
2526	244	1.67	4,359	4.36
2527	503	106.15	13,993	221.01
2528	445	-11.53	9,318	-33.41
2529	177	-60.22	4,088	-56.13
2530	62	-64.97	1,736	-57.53
2531	38	-38.71	879	-49.37
2532	34	-10.53	719	-18.20
2533	149	338.24	3,565	256.75
2534	90	-39.60	2,716	-23.81
2535	127	41.11	3,132	15.32
2536	133	4.72	11,974	282.31
2537	553	315.79	8,187	-73.38

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 9 ปริมาณการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศสิงคโปร์ ปี 2521-2537

ที่มา : (จากข้อมูลในตารางที่ 16)

16 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่ควรทำการบรรจุทุเรียนด้วยลังไม้เพราะจะสร้างปัญหาในการทำลาช ซึ่งกระทำได้ยากในประเทศสิงคโปร์ เนื่องจากสิงคโปร์เป็นประเทศเล็ก การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่ชาวสิงคโปร์ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

รูปแบบการซื้อขายและการชำระเงิน

ตลาดผักและผลไม้ในสิงคโปร์ มีภาวะการแข่งขันรุนแรงทั้งจากผู้ส่งออกในประเทศและผู้ส่งออกในต่างประเทศ จึงเป็นสาเหตุให้ผู้นำเข้าในสิงคโปร์มีอำนาจในการต่อรองสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของราคา ทำให้ผู้นำเข้าโดยส่วนใหญ่มักจะใช้รูปแบบการซื้อขายในลักษณะของการเป็นนายหน้า (consignment) โดยคิดค่านายหน้าในการขายประมาณร้อยละ 5-7 ของราคาขายแล้วแต่จะตกลงกัน

มาเลเซีย

ปัจจุบันประเทศมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านของไทย สามารถปลูกทุเรียนได้เองแล้วแต่ปริมาณการผลิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการในประเทศจึงต้องมีการนำเข้าทุเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากไทย ที่เรือนที่ปลูกในมาเลเซียจะเริ่มทยอยออกสู่ตลาด ตั้งแต่ปลายเดือนมิถุนายนจนกระทั่งถึงเดือนสิงหาคม นั่นคือ ช้ากว่าของไทยประมาณ 3-4 เดือน ชาวมาเลเซียนิยมบริโภคทุเรียนแบบพื้นเมืองที่สุกงอม และความนิยมนี้เป็นมานานจนเกิดความเคยชิน ทุเรียนไทยที่นำเข้าไปในมาเลเซีย จะต้องมีการปิดฉลากบนภาชนะที่บรรจุหีบห่อ เพื่อบอกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวสินค้า เช่น ระบุชื่อผู้ส่งออก ชนิดของทุเรียน ระยะเวลาที่จะรับประทาน เป็นต้น

ลักษณะของการส่งออกทุเรียนจากไทยไปมาเลเซียยังยึดถืออาณาเขตติดต่อ จึงอาศัยถนนในภาคใต้ของไทยที่ติดต่อกับมาเลเซียเป็นเส้นทางคมนาคมในการส่งออก แต่ปัจจุบันประเทศมาเลเซียมีการจำกัดรถบรรทุกที่วิ่งผ่านมาเลเซียทำให้ไม่สามารถขนส่งได้โดยเสรี จึงมีการขนส่งทุเรียนโดยรถจักรยานยนต์

การนำเข้าทุเรียนไทยในประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียเริ่มมีการนำเข้าทุเรียนจากไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 ซึ่งมีปริมาณ 41,516 ตัน คิดเป็นมูลค่า 227.4 ล้านบาท จนกระทั่งปี 2537 มีปริมาณ 4,288 ตัน คิดเป็นมูลค่า 56.9 ล้านบาท (ตารางที่ 17) และเมื่อพิจารณาภาพที่ 10 พบว่าการนำเข้าทุเรียนไทยของมาเลเซียมีแนวโน้มสูงขึ้นมาตลอด แต่อัตราการขยายตัวไม่แน่นอนในแต่ละปี คือ ในปี 2537 มีปริมาณลดลง จากปี 2536 ร้อยละ 2.26 และมูลค่าลดลง ร้อยละ 7 ทั้งนี้เป็นเพราะความไม่แน่นอนของปริมาณผลผลิตทุเรียนของไทย ปัจจุบันรัฐบาลมาเลเซียพยายามอย่างเต็มที่ที่จะส่งเสริมการปลูกทุเรียนในประเทศ โดยนำพันธุ์จากไทยมาปลูก เพราะทุเรียนในมาเลเซียส่วนมากเป็นพันธุ์พื้นเมืองและพยายามยกระดับจากสวนขนาดเล็กเป็นแบบเชิงการค้า ซึ่งการพัฒนาการปลูกเช่นนี้จะทำให้สินค้าของมาเลเซียมีคุณภาพดี จนอาจจะสามารถส่งออกแข่งขันกับไทยได้ต่อไปในอนาคต

ระบบการซื้อขาย

ระบบการซื้อขายในมาเลเซียจะเป็นแบบฝากขาย โดยผู้ส่งออกไทยจะตั้งราคาขายส่งให้แก่ผู้นำเข้าชาวมาเลเซีย ปกติมาเลเซียจะเปิดให้มีการนำเข้าผักและผลไม้ได้โดยเสรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

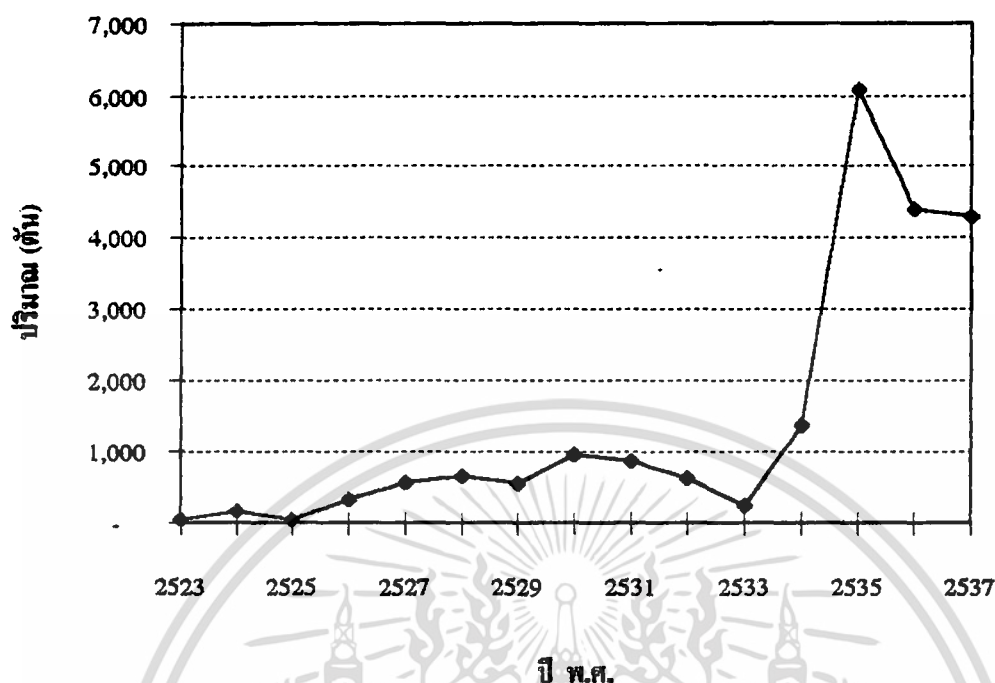
ตารางที่ 17 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศมาเลเซีย ปี 2523-2537

ปี	ปริมาณ (ตัน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2523	42	-	227	-
2524	168	300.00	1,326	484.14
2525	43	-74.41	476	-64.18
2526	335	679.07	3,496	634.45
2527	574	71.34	7,046	101.54
2528	664	15.68	3,866	-45.13
2529	552	-16.87	11,095	186.99
2530	953	72.64	14,295	28.84
2531	867	-9.02	8,688	-39.22
2532	628	-27.57	7,470	-14.02
2533	2,465	292.52	22,997	207.86
2534	1,381	-43.98	17,954	-21.23
2535	6,087	340.77	89,106	396.30
2536	4,387	-27.93	61,254	-31.26
2537	4,288	-2.26	56,965	-7.00

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2538)

แต่จะมีการเก็บภาษีค่อนข้างสูง กล่าวคือ เก็บอากรขาเข้าตามสภาพและตามมูลค่าทั้งสองอย่าง
รวมกัน คือ ร้อยละ 5 ของมูลค่า บวก 661.40 เหยียดมาเลเซียต่อตัน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการ
นำเข้าจากต่างประเทศ นอกจากนี้ยังเก็บภาษีการข้ายร้อยละ 5 อีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 10 ปริมาณการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศมาเลเซีย ปี 2523-2537
ที่มา : (จากข้อมูลในตารางที่ 17)

ไต้หวัน

ไต้หวันนับเป็นหนึ่งในจำนวนกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ในเอเชีย (Newly Industrialized Countries : NIC) การพัฒนาเศรษฐกิจของไต้หวันเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงมาก ไต้หวันเป็นประเทศที่มีเนื้อที่ประมาณ 36,000 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 20.6 ล้านคน ประชาชนมีรายได้สูงกว่า 10,000 เหรียญสหรัฐ ๙ ต่อปี ไต้หวันเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในสภาพภูมิอากาศเขตร้อนและเขตอบอุ่น อีกทั้งรัฐบาลยังได้ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับพืชพันธุ์และเทคโนโลยีการเกษตรเป็นอย่างดี ทำให้สามารถเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตรได้หลายชนิด เช่น ข้าว อ้อย ผัก และผลไม้ชนิดต่าง ๆ แต่ไต้หวันก็ยังมี การนำเข้าผลไม้บางชนิดจากต่างประเทศตามความต้องการของผู้บริโภคอีกด้วย เช่น มะพร้าว เงาะ ทุเรียน มังคุด และลำไย เป็นต้น ซึ่งไต้หวันได้พยายามศึกษาวิจัยและทดลองปลูกทุเรียนและมังคุดแล้ว แต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กฎระเบียบการนำเข้าของประเทศไทย

แม้ว่าในปัจจุบัน ประเทศไทยได้เปิดตลาดและไม่มีนโยบายกีดกันการค้าเกี่ยวกับการนำเข้าผลไม้เมืองร้อนจากต่างประเทศ แต่ไทยก็มีระบบและมาตรการกักกันตรวจโรคพืชและสาหร่ายศัตรูพืชหรือสารตกค้างที่จะเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคและระบบเกษตรกรรมภายในประเทศของตนโดยตรง การส่งออกพืชผัก และผลไม้ไปไต้หวัน นอกจากจะมีหลักฐานใบรับรองผ่านการตรวจจากประเทศผู้ส่งออกแล้ว ยังต้องผ่านระบบมาตรการในการตรวจการนำเข้าโรคพืชจากทางราชการของไต้หวันอีกด้วย เพราะในระหว่างทางสินค้าอาจเน่าเสียหรือติดเชื้อได้ จึงต้องผ่านมาตรการในการตรวจการนำเข้าของทางราชการไต้หวันอีกครั้งหนึ่ง

การนำเข้าทุเรียนไทย

จากการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐบาลและเอกชน ทำให้ทุเรียนไทยเป็นผลไม้ที่ติดตลาดไต้หวัน ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ไต้หวันได้สั่งนำเข้าทุเรียนไทยมากขึ้น และยังมีแนวโน้มว่าจะมีการนำเข้ามากขึ้นอีกเรื่อย ๆ ดังภาพที่ 11 โดยในปี 2537 ไต้หวันได้นำเข้าทุเรียนไทยสูงสุด ซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี 2536 ร้อยละ 300.4 และมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 221.66 (ตารางที่ 18) สำหรับคู่แข่งชั้นในประเทศไต้หวัน ในปัจจุบันไทยมีคู่แข่งชั้นที่สำคัญ คือ ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย แต่ทั้งสองประเทศดังกล่าวนี้ก็ยังมียังมีปริมาณการส่งออกเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไทยก็ยังครองตลาดไต้หวันได้เกือบทั้งหมด

รูปแบบการซื้อขายและการชำระเงิน

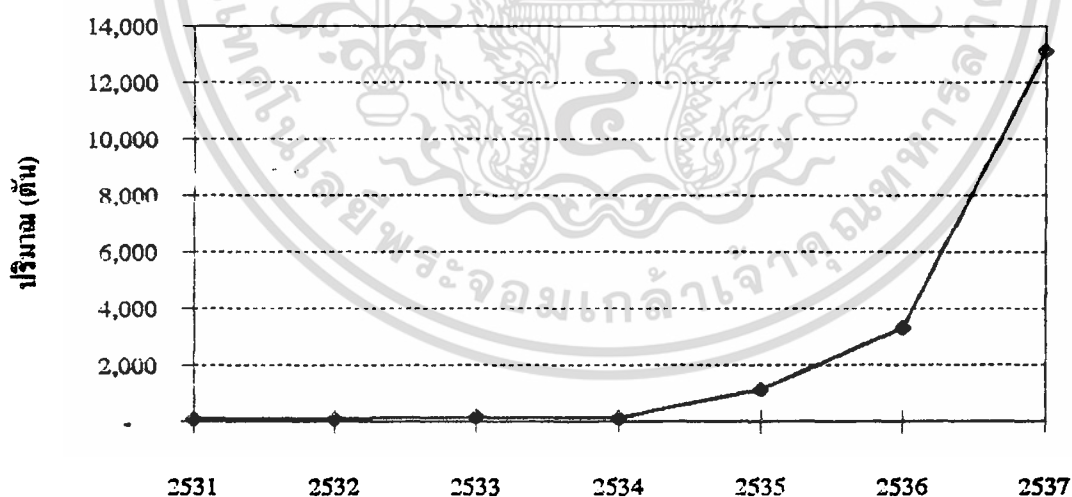
รูปแบบของการค้า โดยการส่งออกทุเรียนไทยไปไต้หวัน ควรพิจารณารูปแบบที่ดีของการส่งออกทุเรียนไทยไปประเทศฮ่องกง เพราะลักษณะตลาดและระสนิยมในการบริโภคของผู้บริโภคของทั้งสองประเทศดังกล่าว มีลักษณะคล้ายคลึงกันมาก เพียงแต่การส่งออกไต้หวันผู้ส่งออกต้องให้ความสำคัญและเข้มงวดในเรื่องคุณภาพสินค้านำเข้าเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ทั้งนี้เนื่องจากไต้หวันมีกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานการนำเข้าพืช ผัก ผลไม้สูงกว่าฮ่องกง และรูปแบบการค้าก็ควรเป็นเรื่องที่ภาคเอกชนหรือองค์กรภาคเอกชนจะทำความตกลงในรายละเอียดกันเอง รัฐบาลทั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 18 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศไต้หวัน ปี 2531-2537

ปี	ปริมาณ (ตัน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2531	78	-	1,841	-
2532	66	-15.38	2,268	23.19
2533	169	156.06	3,807	67.86
2534	114	-32.54	3,208	-15.73
2535	1,142	901.75	29,534	820.64
2536	3,270	186.34	93,875	217.85
2537	13,093	300.40	301,959	221.66

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2538)

ปี พ.ศ.

ภาพที่ 11 ปริมาณการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศไต้หวัน ปี 2531-2537

ที่มา : (จากข้อมูลในตารางที่ 18)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สองฝ่ายจะเข้าไปมีบทบาทเป็นทางการมากมิได้นัก เนื่องจากปัจจุบันไทยและไต้หวันไม่มีความสัมพันธ์ทางการทูตต่อกัน แต่ผู้นำเข้าก็ยังคงใช้ระบบฝากขายจากผู้ส่งออกเป็นส่วนใหญ่และมักจะใช้นายหน้า โดยการจัดสรรสินค้าให้กับตัวแทนนายหน้าเพื่อจัดจำหน่ายไปสู่พ่อค้าต่อไปเช่นเดียวกับฮ่องกง

ญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นนับได้ว่าเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจดีมาก ผลผลิตผลไม้ที่สำคัญของญี่ปุ่นเป็นผลไม้เมืองหนาว เช่น องุ่น แอปเปิ้ล เป็นต้น ถึงแม้ญี่ปุ่นจะสามารถเพาะปลูกผลไม้เองได้ แต่ผลผลิตผลไม้มารวมในแต่ละปีของญี่ปุ่นก็ยังผลิตได้ไม่เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ ญี่ปุ่นจึงมีความจำเป็นต้องสั่งนำเข้าอาหาร ผัก และผลไม้ชนิดต่าง ๆ จากต่างประเทศเพื่อการบริโภคในประเทศแต่ละปีเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี

ทุเรียนเป็นผลไม้ที่ชาวญี่ปุ่นชื่นชอบกันมาก โดยเฉพาะทุเรียนพันธุ์ชะนีและหมอนทอง ตลาดญี่ปุ่นเป็นตลาดสินค้าคุณภาพ การส่งทุเรียนไปจำหน่ายยังตลาดญี่ปุ่นจึงต้องเน้นเรื่องคุณภาพและความสะอาดเป็นกรณีพิเศษ เพราะการนำเข้าดังกล่าวต้องผ่านการตรวจสอบจากสถานีตรวจสอบและกักกันโรคพืชของญี่ปุ่นก่อน และเมื่อตรวจสอบแล้วปรากฏว่าปลอดจากแมลง หรือโรคพืชจึงสามารถนำเข้าญี่ปุ่นได้

การนำเข้าทุเรียนของไทย

ญี่ปุ่นนำเข้าทุเรียนทั้งในรูปทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็ง และทุเรียนกวน โดยญี่ปุ่นเริ่มมีการนำเข้าทุเรียนไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 ซึ่งมีปริมาณการนำเข้า 10.53 ตัน จากนั้นก็มีการนำเข้าตลอดทุกปี และมีแนวโน้มค่อย ๆ สูงขึ้น ดังภาพที่ 12 จนปีกระทั่งปี 2537 ญี่ปุ่นมีปริมาณการนำเข้าทุเรียนไทยสูงถึง 113.17 ตัน คิดเป็นมูลค่า 9.20 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นปริมาณที่เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2536 สูงถึงร้อยละ 90.02 และมูลค่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 127.96 (ตารางที่ 19)

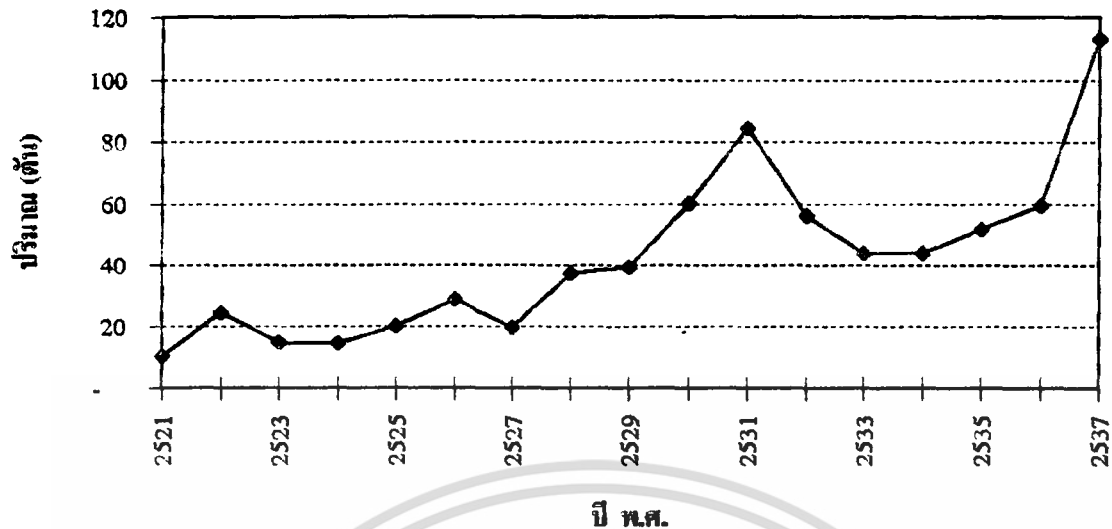
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 19 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศญี่ปุ่น ปี 2521-2537

ปี	ปริมาณ (ตัน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	มูลค่า (พันบาท)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2521	10.53	-	237	-
2522	24.43	132.00	294	24.05
2523	15.01	-38.56	221	-24.83
2524	14.60	-2.73	399	80.54
2525	20.04	37.26	820	105.51
2526	28.83	43.86	854	4.15
2527	19.88	-31.04	684	-19.91
2528	37.45	-62.55	1,119	63.60
2529	39.46	5.37	1,510	34.04
2530	60.10	52.31	3,176	83.82
2531	84.23	40.15	3,455	8.78
2532	56.10	-33.40	3,199	-7.41
2533	43.82	-21.89	1,581	-50.58
2534	43.76	-0.12	3,285	107.78
2535	51.91	18.62	5,344	62.68
2536	59.50	14.62	4,034	-24.51
2537	113.17	90.02	9,196	127.96

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 12 ปริมาณการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศญี่ปุ่น ปี 2521-2537

ที่มา : (จากข้อมูลในตารางที่ 19)

บรูไน

บรูไนเป็นประเทศเล็ก ๆ ที่อยู่บนเกาะบอร์เนียว แต่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจมาก ทั้งนี้เนื่องจากบรูไนมีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ คือ น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ แม้ว่าบรูไนจะเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดก็ตาม แต่บรูไนกลับประสบปัญหาทางด้านอาหาร เนื่องจากไม่สามารถผลิตได้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ ดังนั้นบรูไนจึงต้องมีการนำเข้าสินค้าอาหารจากต่างประเทศเป็นอย่างมาก

ลักษณะทั่วไปของตลาดผลไม้ในบรูไน นับได้ว่าเป็นตลาดที่มีศักยภาพสูงพอสมควรเมื่อเทียบกับขนาดพื้นที่ และจำนวนประชากร ชาวบรูไนมีอำนาจซื้อสูง การนำเข้าก็ไม่มีข้อจำกัดใด ๆ ไม่ต้องเสียภาษีนำเข้า ผลไม้ไทยที่เป็นที่นิยมกันมากได้แก่ ทุเรียน และลำไย โดยกลุ่มผู้บริโภคผลไม้สดจากไทยส่วนใหญ่ คือ กลุ่มผู้ใช้แรงงานไทยในบรูไน

การนำเข้าทุเรียนของไทย

บรูไนจัดเป็นตลาดที่อยู่ในประเภทตลาดเก่า เพราะมีการนำเข้าทุเรียนเป็นประจำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และนำเข้าในปริมาณมาก นับตั้งแต่ทุเรียนไทยเริ่มเปิดตัวในตลาดบรูไน ในปี พ.ศ. 2521 ความต้องการทุเรียนไทยมีอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยผลผลิตส่วนใหญ่อยู่ในรูปผลสด ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตของไทยในแต่ละปี จากปี 2531 มีปริมาณการนำเข้า 237,955 ตัน คิดเป็นมูลค่า 4.4 ล้านบาท ลดปริมาณเป็น 129.45 ตัน มูลค่า 2.8 ล้านบาท ในปี 2532 คิดเป็นอัตราปริมาณการส่งออกลดลงร้อยละ 45.6 และมูลค่าลดลง ร้อยละ 36.12 และปริมาณการส่งออกลดลงเรื่อย ๆ ในถัดมา จนกระทั่งปี 2537 มีอัตราปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1,156.89 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3,157.73 (ตารางที่ 20) และเมื่อพิจารณาจากภาพที่ 13 พบว่าโดยรวมแล้วบรูไนมีแนวโน้มที่จะนำเข้าทุเรียนของไทยเพิ่มขึ้น แต่อาจเพิ่มขึ้นในปริมาณที่ไม่มากนัก

ระบบการซื้อขาย

ส่วนใหญ่การชำระเงินกับผู้นำเข้าชาวบรูไน มักใช้การเปิด แล.ซี. (Letter of Credit) สำหรับการใช้จ่ายหน้าส ที่ผ่านมาจะทำการขนส่งมักมีอุปสรรคอยู่ที่การขนส่ง ซึ่งต้องการความรวดเร็วและระมัดระวังในการขนส่งและจำหน่ายสู่ตลาด จึงใช้บริการขนส่งทางอากาศเป็นหลัก แต่เนื้อที่และที่สวนในการขนส่งมีจำกัดไม่เพียงพอกับจำนวนทุเรียนที่ต้องการขนส่ง

ออสเตรเลีย

ออสเตรเลียมีจำนวนประชากรประมาณ 17.5 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นชาวพื้นเมืองประมาณ 200,000 คน ที่เหลือเป็นผู้ที่อพยพมาจากยุโรปเป็นส่วนใหญ่ จึงมีการปลูกพืช ผัก และผลไม้แบบเมืองหนาว จนกระทั่งในระยะ 20 ปี ที่ผ่านมามีชาวเอเชียเข้ามาตั้งถิ่นฐานเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผักและผลไม้เมืองร้อนเป็นที่รู้จักกันมากขึ้น ออสเตรเลียนำเข้าผักและผลไม้เพิ่มขึ้นทุกปี สำหรับการนำเข้าจากประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นประเภทผลไม้แช่แข็ง เช่น สตรอเบอร์รี่ ขนุน และทุเรียน ซึ่งมีทั้งลักษณะแช่แข็งทั้งผลและแกะเป็นพู เนื่องจากออสเตรเลียมีกฎระเบียบการตรวจสอบคุณภาพที่เข้มงวด ทำให้ผลไม้สดที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้ามีเพียงมีเพียงมะละกอเท่านั้น ส่วนผลไม้อื่นของไทยยังไม่ได้รับอนุญาตนำเข้า เพราะออสเตรเลียเกรงว่าจะมีแมลงผลไม้ ซึ่งจะนำมาแพร่พันธุ์เป็นอันตรายต่อพืชพันธุ์ของออสเตรเลีย

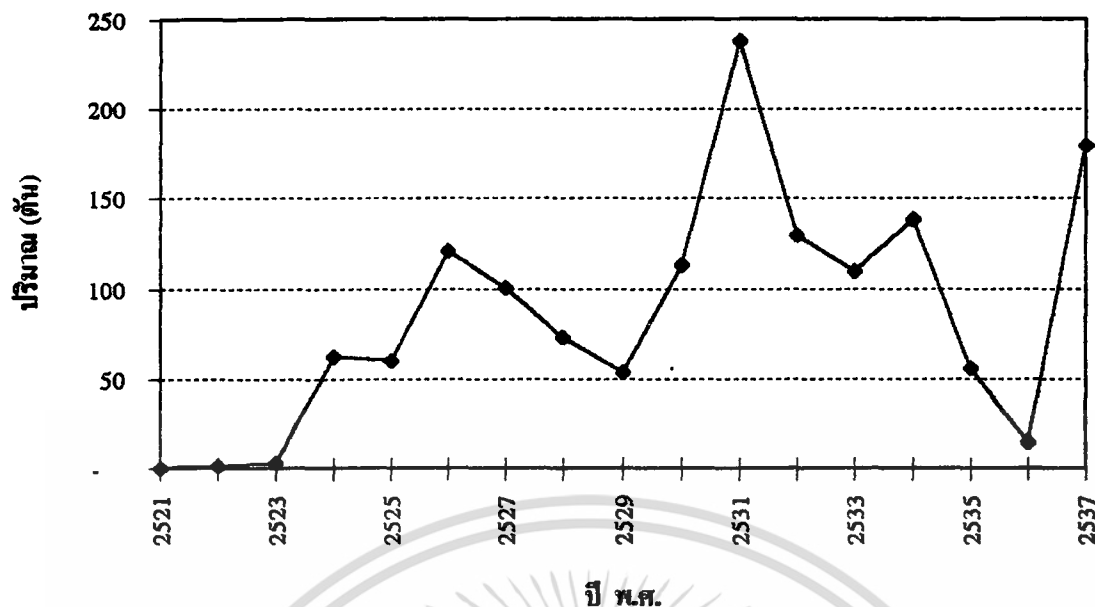
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 20 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศบรูไน ปี 2521-2537

ปี	ปริมาณ (ตัน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	มูลค่า (พันบาท)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2521	0.19	-	1	-
2522	1.23	547.37	13	1,200.00
2523	3.08	150.41	42	84.62
2524	82.18	2,568.18	1,643	3,811.90
2525	60.18	-26.77	1,113	-32.26
2526	120.30	99.90	2,798	151.39
2527	100.58	-16.39	2,822	0.86
2528	72.96	-27.46	1,929	-31.64
2529	53.58	-26.56	1,186	-38.52
2530	112.87	110.66	2,492	110.29
2531	237.96	110.83	4,446	78.84
2532	129.45	-45.60	2,840	-36.12
2533	109.54	-15.83	2,315	-18.49
2534	138.58	26.43	3,358	45.05
2535	56.10	-59.52	1,381	-58.87
2536	14.25	-74.60	220	-84.07
2537	179.12	1,156.89	7,167	3157.73

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 13 ปริมาณการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศบรูไน ปี 2521-2537

ที่มา : (จากข้อมูลในตารางที่ 20)

การนำเข้าทุเรียนไทย

ออสเตรเลียมีการนำเข้าทุเรียนไทยในปริมาณที่ไม่มากนัก และการนำเข้าก็ไม่ต่อเนื่องกันทุกปี เป็นเพราะออสเตรเลียมีกฎระเบียบการตรวจสอบคุณภาพที่เข้มงวด ทำให้บางปีนำเข้าได้เฉพาะทุเรียนแช่แข็งเท่านั้น เช่น ในปี 2532 และปี 2535 ออสเตรเลียไม่อนุญาตให้มีการนำเข้าทุเรียนในรูปผลสด แต่ยังคงอนุญาตให้มีการนำเข้าในรูปทุเรียนแช่แข็งได้ (ตารางที่ 21) เมื่อพิจารณาจากภาพที่ 14 ซึ่งแสดงถึงปริมาณการนำเข้าทุเรียนสดและทุเรียนแช่แข็ง พบว่าปริมาณการนำเข้าทุเรียนสดนั้นค่อนข้างคงที่ ส่วนทุเรียนแช่แข็งนั้นมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ในปี 2532 มีอัตราปริมาณการส่งออกทุเรียนแช่แข็งเพิ่มขึ้น จากปี 2531 ร้อยละ 87.05 และมูลค่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 59.65 และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในปีถัดมา จนกระทั่งปี 2537 มีอัตราปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.98 และมูลค่าลดลง ร้อยละ 3.95

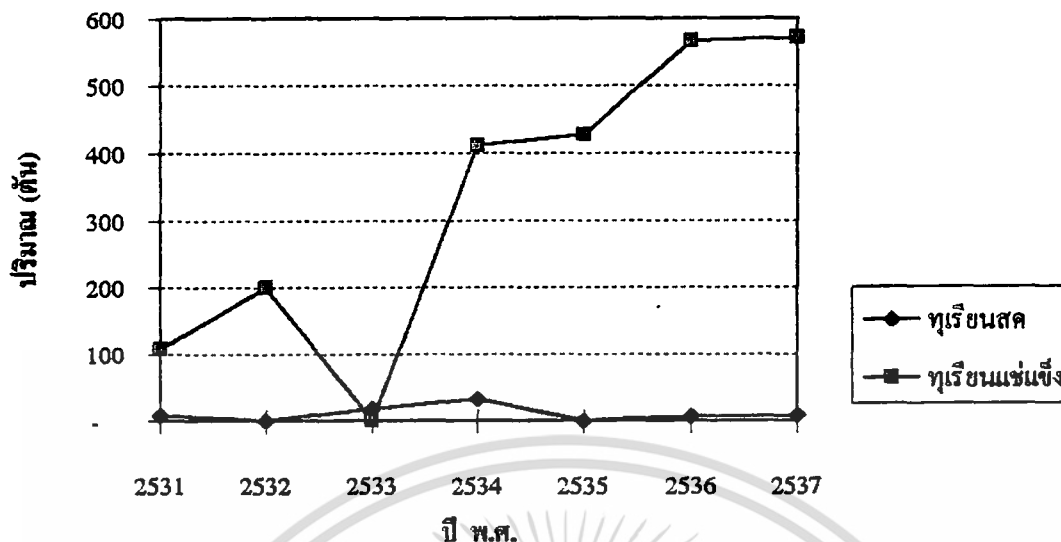
นอกจากประเทศต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ยังมีประเทศอื่น ๆ ซึ่งมีศักยภาพที่สามารถพัฒนาเป็นตลาดที่สำคัญในอนาคตได้ ประเทศเหล่านั้น ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐอาหรับเอมิเรตส์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 21 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนสดและทุเรียนแช่แข็งไปยังประเทศออสเตรเลีย ปี 2531-2537

ประเภท	ทุเรียนสด					ทุเรียนแช่แข็ง			
	ปี	ปริมาณ	อัตราการเปลี่ยนแปลง	มูลค่า	อัตราการเปลี่ยนแปลง	ปริมาณ	อัตราการเปลี่ยนแปลง	มูลค่า	อัตราการเปลี่ยนแปลง
พ.ศ.	(ตัน)	(ร้อยละ)	(บาท)	(ร้อยละ)	(ตัน)	(ร้อยละ)	(บาท)	(ร้อยละ)	
2531	8.65	-	534,252	-	107.57	-	11,290,992	-	
2532	-	-	-	-	201.21	87.05	18,025,923	59.65	
2533	17.61	-	905,355	-	-	-	-	-	
2534	32.34	83.68	1,488,298	64.39	410.18	-	30,551,259	-	
2535	-	-	-	-	425.86	3.82	25,645,953	-16.06	
2536	6.97	-	340,689	-	566.60	33.05	37,067,757	44.54	
2537	7.59	8.90	611,073	79.36	572.14	0.98	35,602,523	-3.95	

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2538)

ภาพที่ 14 ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดและทุเรียนแช่แข็งไปยังประเทศออสเตรเลีย
ปี 2531-2537

ที่มา : (จากข้อมูลในตารางที่ 21)

สาธารณรัฐประชาชนจีน

จีนเป็นประเทศที่กว้างใหญ่ไพศาล มีประชากร 1,185 ล้านคน ภายหลังจากเปิดประเทศในปี 1978 จีนได้เร่งพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ และการเมือง มีทั้งการระดมทุนจากต่างประเทศในทุกสาขา และติดต่อค้าขายกับนานาประเทศ ทำให้เศรษฐกิจเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น ทำให้ประชาชนมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น สินค้าจากต่างประเทศเป็นที่นิยมทั่วไป โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ซึ่งรวมถึงความนิยมในการบริโภคผลไม้จากต่างประเทศด้วย จีนมีการนำเข้าผลไม้เมืองร้อน โดยวางจำหน่ายในเมืองใหญ่ ๆ ทางภาคใต้และเขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น กวางตุ้ง เซี่ยงไฮ้ เกียนสิน และกรุงปักกิ่ง สำหรับผลไม้ไทย เช่น เงาะ มังคุด ลำไย สับปะรด และทุเรียนนั้น ชาวจีนนิยมบริโภคกันมาก เพราะเชื่อว่ามีสรรพคุณทางยาสามารถให้ความร้อนความอบอุ่นแก่ร่างกาย ได้มีวางขายเฉพาะในร้านสรรพสินค้าใหญ่ ๆ และมีปริมาณไม่มากประกอบกับราคาค่อนข้างสูง ทำให้มีลูกค้าในวงจำกัด ดังนั้นหากไทยสามารถขยายส่วนแบ่งการตลาดให้มากขึ้นได้ จีนจะเป็นช่องทางที่แจ่มใสของตลาดผลไม้ไทยในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การนำเข้าทุเรียนของไทย

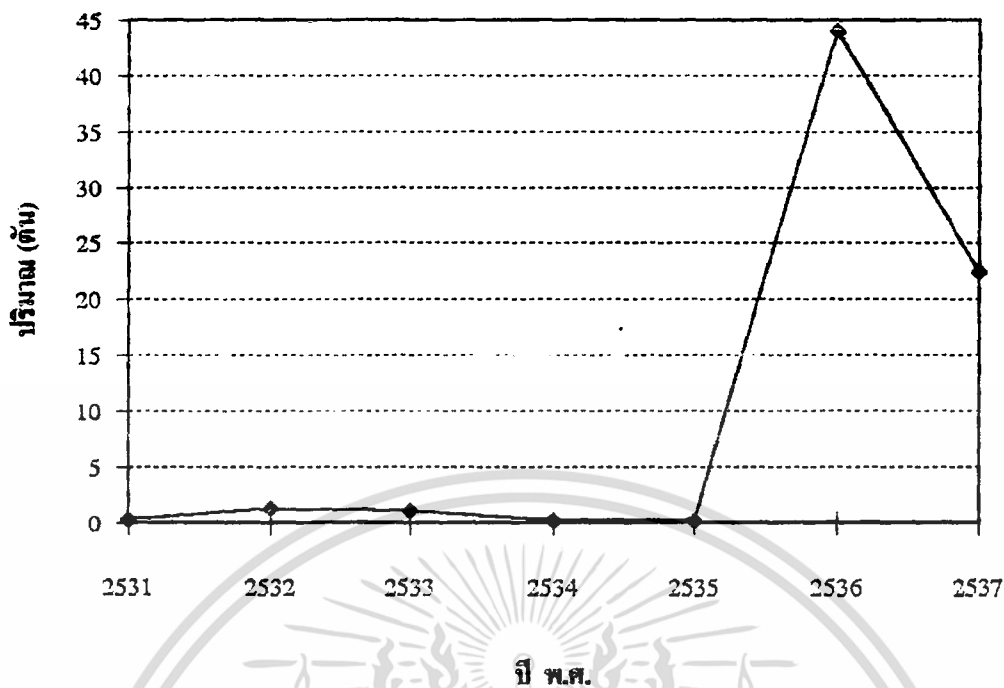
จีนเริ่มมีการนำเข้าทุเรียนของไทย เมื่อปี 2531 โดยมีปริมาณ 0.24 ตัน คิดเป็นมูลค่า 6,064 บาท และในปี 2532 ก็มีการนำเข้าทุเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 423.33 มูลค่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 330.01 จากนั้นก็มีการนำเข้าก็ลดลงในปีถัดมา และมาเพิ่มขึ้น เมื่อปี 2536 คิดเป็นอัตราปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นสูงถึง ร้อยละ 23,813.04 และมูลค่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 14,132.14 และลดลงเล็กน้อยในปี 2537 (ตารางที่ 22) แต่ถ้าพิจารณาจากภาพที่ 15 จะเห็นว่าแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นหากไทยสามารถรักษาดุลการค้านี้ให้มีการนำเข้าในปริมาณมากและต่อเนื่องได้ จีนจะกลายเป็นตลาดที่ใหญ่สำหรับทุเรียนไทย

ตารางที่ 22 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศจีน ปี 2531-2537

ปี	ปริมาณ (ตัน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	มูลค่า (บาท)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2531	0.24	-	6,064	-
2532	1.26	423.33	26,076	330.01
2533	1.01	-19.27	20,280	-22.23
2534	0.16	-84.22	5,600	-72.39
2535	0.18	15.00	5,520	-1.43
2536	44.00	23,813.04	785,616	14,132.17
2537	22.34	-59.22	530,813	-32.43

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 15 ปริมาณการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ปี 2531-2537
ที่มา : (จากข้อมูลในตารางที่ 22)

สหราชอาณาจักรอิมิเรตส์

สหราชอาณาจักรอิมิเรตส์เป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคตะวันออกกลาง มีประชากรประมาณ 2 ล้านคน ร้อยละ 80 ของประชากรทั้งหมดเป็นชาวต่างชาติที่เข้ามาอาศัยทำงานอยู่ในประเทศ ซึ่งได้แก่ ชาวอาหรับ ชาวอินเดีย ชาวเอเชีย และชาวตะวันตก พฤติกรรมการบริโภคจึงแตกต่างกันออกไป ผลไม้ที่วางจำหน่ายจึงมีทั้งผลไม้เมืองร้อนและเมืองหนาวทะเลาะคล้ายกันไป สำหรับผลไม้เมืองร้อนขณะนี้ยังเป็นสินค้าราคาแพง แต่เริ่มมีวางจำหน่ายตามซูเปอร์มาร์เก็ตขนาดเล็กมากขึ้น ผลไม้ที่นิยมทั่วไปมีรสหวาน เช่น มังคุด เงาะ ลิ้นจี่ และผลไม้ที่มีกลิ่นแรง เช่น ทุเรียน ฝรั่งที่สุกจัด เป็นต้น

ในการค้าผักและผลไม้ในสาธารณรัฐอิมิเรตส์นั้น มีตลาดกลางนำสินค้าเข้าที่มีประสิทธิภาพมากแห่งหนึ่ง คือ รัฐคูไบ ปัจจัยที่เอื้ออำนวยของตลาดนี้คือ ระบบการคมนาคมขนส่งและสาธารณูปโภคที่พร้อมมูลที่ช่วยให้ผักและผลไม้สดซึ่งเป็นสินค้าที่ต้องแข่งกับเวลา และการเก็บ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รักษาอย่างพิถีพิถันเพื่อให้สินค้ามีคุณภาพดีอยู่เสมอ เนื่องจากคูโบเป็นเมืองท่า เป็นเมืองศูนย์กลาง การขนส่ง และเป็นศูนย์กลางการค้าในตะวันออกกลาง ประกอบกับรัฐบาลสนับสนุนให้มีการเปิด กว้างทางการค้า การนำเข้าโดยเสรี ไม่มีการเก็บภาษีนำเข้า และภาษีรายได้ส่วนบุคคล ดังนั้น จะพบว่าสหรัฐอเมริกาบริติชเดนมาร์กนั้นมีการนำเข้าผักผลไม้สดเพื่อการส่งออกต่อไปประเทศต่าง ๆ อาทิ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฮ่องกง สิงคโปร์ และฝรั่งเศส โดยมีการส่งออกต่อ ประเทศผักสด คิดเป็นร้อยละ 27 และประเทศผลไม้สด คิดเป็นร้อยละ 61 ของมูลค่าการนำเข้า ผักและผลไม้สดทั้งหมด

ช่องทางการจัดจำหน่าย

ผักผลไม้สดประมาณร้อยละ 50 จะนำเข้าโดยผู้นำเข้า / ผู้ค้าส่งซึ่งมีห้องเย็น สำหรับเก็บรักษาผักและผลไม้สดก่อนจำหน่ายให้ผู้ขายรายย่อย ซูเปอร์มาร์เก็ต รวมทั้งโรงแรม และร้านอาหารต่าง ๆ สินค้าประมาณร้อยละ 30 นำเข้าโดยนายหน้าค้าต่างซึ่งเป็นผู้รวบรวม คำสั่งซื้อจากผู้ซื้อรายย่อยหลายราย ซึ่งผู้นำเข้า/ผู้ค้าส่งจะมีการบวกผลตอบแทนสินค้าโดยเพิ่มจากราคานำเข้าร้อยละ 20-30 สินค้าส่วนที่เหลือประมาณร้อยละ 20 นำเข้าโดยซูเปอร์มาร์เก็ตที่มี เครือข่ายหลายแห่งจะนำเข้าเองบางส่วน โดยผู้ค้าปลีกจะบวกผลตอบแทนเพิ่มจากราคาขายส่ง ประมาณร้อยละ 30-50

สู่ทางการตลาดทุเรียนของไทย

ปัจจุบันทุเรียนที่ส่งไปจำหน่ายยังสหรัฐอเมริกาบริติชเดนมาร์ก มีทั้งการส่งไปในลักษณะผลสด และแช่แข็งแต่ยังมีปริมาณไม่มากนัก โดยในปี 2537 มีการนำเข้าในรูปทุเรียนสด 1.09 ตัน คิด เป็นมูลค่า 43,600 บาท และมีการนำเข้าทุเรียนแช่แข็ง ในปี 2536 0.22 ตัน คิดเป็นมูลค่า 47,249 บาท ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากคุณลักษณะของตัวสินค้า ทำให้เก็บรักษาไม่ได้นานเมื่อวาง จำหน่ายไประยะหนึ่งจะมีสภาพภายนอกไม่ชวนให้ซื้อหาเท่าที่ควร ดังนั้นหากสามารถนำมาบรรจุ กระป๋องโดยกรรมวิธีที่ถูกต้องให้ได้รสชาติใกล้เคียงกับธรรมชาติปรุงแต่งให้เหมาะสมกับความนิยม ของผู้บริโภคโดยเฉพาะในแถบตะวันออกกลาง โอกาสขยายตลาดทุเรียนของไทยยังคงสดใส และมีช่องทางการเจาะเข้าไปจำหน่ายในตลาดตะวันออกกลางได้อีกมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาด้านการส่งออกทุเรียน

1. ปัญหาด้านคุณภาพผลผลิต ผลผลิตมักมีคุณภาพไม่สม่ำเสมอและไม่ได้มาตรฐาน ทำให้ผู้นำเข้าและผู้บริโภคไม่มีความมั่นใจในการซื้อ เช่น ปัญหาทุเรียนอ่อน ปัญหาทุเรียนใส่ซีมีอันเนื่องจากมีฝนตกลงมามากในช่วงที่ทุเรียนแก่ อีกทั้งยังมีปัญหาในเรื่องการฉีดยาเคมี หรือบ่มด้วยเอทิลีนเพื่อทำให้ทุเรียนอ่อนมีลักษณะเหมือนทุเรียนสุก หรือการฉีดยาเคมีบางชนิดก่อนตัดทุเรียนออกจำหน่าย ทำให้ผู้ซื้อจากต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา เข้มงวดกับการนำทุเรียนเข้าประเทศ

2. ปัญหาด้านระบบการซื้อขาย รูปแบบการซื้อขายในปัจจุบันยังพึ่งระบบการฝากขายอยู่ ทำให้ผู้ส่งออกไทยไม่มีความมั่นใจในเรื่องราคาและการชำระเงิน และเสี่ยงต่อการขาดทุนสูง อีกทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้นำเข้ากดราคาได้ง่าย ทำให้ผู้ส่งออกไม่พอใจในเรื่องคุณภาพและปริมาณสินค้าซึ่งเป็นการทำลายตลาดวิธีหนึ่ง แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการจัดตั้งสมาคมผู้ส่งออกผลไม้ไทยขึ้นมาแล้ว แต่ผู้ส่งออกก็ยังไม่สามารถรวมกลุ่มกันเพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองได้ ในบางครั้งยังมีการตัดราคากันเอง ทำให้ผู้ซื้อเกิดความลังเลใจและไม่เชื่อถือ

3. ปัญหาการบรรจุหีบห่อและการขนส่ง ในปัจจุบันการบรรจุหีบห่อได้มีการพัฒนาขึ้นมาก แต่ผู้ส่งออกหลายรายก็ไม่ได้ทำการปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการบรรจุหีบห่อทุเรียนเพื่อการส่งออกที่ดีพอ ทำให้ทุเรียนขาดคุณภาพประกอบกับผู้ประกอบการขนส่งในขั้นตอนต่าง ๆ ไม่มีพาหนะที่ดีและเหมาะสมในการขนส่ง อีกทั้งยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญเกี่ยวกับการขนส่งทุเรียนเพื่อการส่งออกอย่างแท้จริง ทำให้ทุเรียนได้รับความเสียหาย ในปัจจุบันนี้ ยังมีปัญหาเรื่องระวางบรรทุกไม่เพียงพอกับความต้องการอีกด้วย ทำให้ไม่สามารถขนส่งสินค้าได้ทันในช่วงฤดูกาลที่ทุเรียนออกสู่ตลาด ซึ่งเป็นอุปสรรคขวางกั้นต่ออัตราการขยายตัวของปริมาณการส่งออกอย่างยิ่ง

4. ปัญหาด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ การขาดการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ที่ดี และต่อเนื่องของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตั้งแต่ขั้นตอนการเก็บเกี่ยวทุเรียนเพื่อการส่งออกให้ได้คุณภาพ การให้ความรู้ในเรื่องทุเรียนแก่ผู้นำเข้าและพ่อค้าปลีก ตลอดจนการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่งเสริมการขายในรูปแบบต่าง ๆ จนกระทั่งทุเรียนถึงมือผู้บริโภคคนสุดท้ายในต่างประเทศ ซึ่งนับว่าเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการขยายตลาดทุเรียนของไทย

5. ปัญหากฎระเบียบการนำเข้าของประเทศต่าง ๆ เช่น ประเทศออสเตรเลีย ได้มีการกำหนด Plant Quarantine Law ที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการอนุญาตให้มีการนำเข้าทุเรียนไทย จนบางครั้งดูเสมือนว่าเป็นนโยบายกีดกันทางการค้ารูปแบบหนึ่งที่หลายประเทศกำหนดขึ้นเป็นข้ออ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ในบรรดาผลไม้ที่ทำการส่งออกนั้น ทุเรียนเป็นสินค้าตัวหนึ่งซึ่งมีปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี สามารถทำรายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก และนับได้ว่าเป็นผลไม้ที่มีศักยภาพทั้งทางด้านการผลิตและการตลาดสูง การพัฒนาการผลิตเพื่อการส่งออกจึงทำได้ง่าย พิจารณาได้จากพื้นที่ปลูกและผลผลิตต่อไร่ของชาวสวน ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2531 ประเทศไทยมีพื้นที่เพาะปลูกทุเรียน 518,294 ไร่ ผลผลิตรวม 486,644 ตัน จนกระทั่งปี 2537 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกทุเรียนถึง 719,666 ไร่ ผลผลิตรวม 787,512 ตัน ส่วนในด้านการส่งออก ก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีปริมาณการส่งออก 6,113 ตัน มูลค่า 118.7 ล้านบาท ในปี 2531 และได้เพิ่มขึ้นเป็น 30,263.19 ตัน คิดเป็นมูลค่า 739.4 ล้านบาท ในปี 2537 ดังนั้นจึงนับว่าทุเรียนเป็นผลไม้ตัวหนึ่งที่น่าจับตามอง การศึกษาการส่งออกทุเรียนของไทยจึงเป็นแนวทางที่จะช่วยทำให้การพัฒนาการส่งออกทุเรียนของไทยเจริญรุดหน้ายิ่งขึ้น

โดยทั่วไปพันธุ์ทุเรียนที่นิยมในเชิงการค้า มีอยู่ 3 พันธุ์ด้วยกัน คือ พันธุ์ชะนี พันธุ์หมอนทอง และพันธุ์ก้านยาว ช่วงที่ผลผลิตทุเรียนออกสู่ตลาด จะเริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน จนถึงกลางเดือนกรกฎาคม โดยมีแหล่งผลิตทุเรียนเพื่อการส่งออกที่สำคัญอยู่ทางภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด เนื่องจากชาวสวนทุเรียนในสามจังหวัดได้ตื่นตัวในการสร้างสวนทุเรียนใหม่เพื่อการส่งออกโดยเฉพาะแต่ปริมาณการผลิตเพื่อการส่งออกทุเรียนของไทยยังน้อยมาก นั่นคือ มีการส่งออกทุเรียนร้อยละ 3.84 ของปริมาณการผลิตทั้งประเทศ ส่วนทางภาคใต้มีการทำสวนทุเรียนกระจายอยู่หลายจังหวัดที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดชุมพร ยะลา นราธิวาส และนครศรีธรรมราช แต่การทำสวนทุเรียนในภาคใต้ยังไม่ได้ได้รับความสนใจอย่างจริงจัง เมื่อเทียบกับภาคตะวันออก

ทางด้านการตลาด มีผู้ที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุเรียนภายในประเทศอยู่ 3 ประเภท คือ พ่อค้าขายส่งท้องถิ่นหรือพ่อค้ารวบรวมผลผลิต ตัวแทนพ่อค้า และพ่อค้าขายส่งขนาดใหญ่ ซึ่งจะทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าที่การตลาด โดยผ่านตลาดขายส่งท้องถิ่น และตลาดกลางปลายทาง พร้อมกับดำเนินงานด้านหน้าที่ทางการตลาดที่สำคัญต่าง ๆ ตลาดขายส่งทุเรียนในประเทศไทยที่มีบทบาทสำคัญในการกระจายผลผลิตทุเรียน คือ ตลาดขายส่งในกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ ตลาดสี่มุมเมือง ตลาดไทรังสิต ตลาดร่วมใจ และตลาดปากคลองตลาด

ในด้านการตลาดต่างประเทศ ไทยเริ่มส่งออกตั้งแต่ปี 2521 โดยมีการส่งออกทั้งในรูปแบบผลสด แช่แข็ง และทุเรียนกวน แต่ส่วนใหญ่จะมีการส่งออกในรูปแบบผลสดมากกว่า กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2537 มีการส่งออกทุเรียนในรูปแบบทุเรียนสด ร้อยละ 88.94 รองลงมา คือ ทุเรียนแช่แข็ง ร้อยละ 11 และที่เหลืออยู่ในรูปทุเรียนกวน ร้อยละ 0.06 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริโภคนิยมบริโภคในรูปแบบของผลสดมากกว่าโดยเฉพาะผู้บริโภคในแถบเอเชีย เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย แต่สำหรับบางประเทศในแถบทวีปยุโรป สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย การนำเข้าทุเรียนในรูปแบบผลสดค่อนข้างมีปัญหา เนื่องจากมีกฎระเบียบควบคุมการนำเข้าผลไม้ที่ค่อนข้างเข้มงวด เช่น ประเทศออสเตรเลียไม่อนุญาตให้มีการนำเข้าในรูปแบบผลสด แต่อนุญาตให้นำเข้าในรูปแบบทุเรียนแช่แข็งแทน เพราะทุเรียนแช่แข็งนั้นไม่มีปัญหาเรื่องโรคและแมลง อีกทั้งยังมีกลิ่นและรสชาติที่อ่อนตัวลงมากกว่าในรูปแบบผลสด ส่วนการส่งออกทุเรียนกวนยังมีปริมาณน้อยมาก เนื่องจากยังไม่เป็นที่นิยมของตลาดต่างประเทศเท่าใดนัก แต่โดยรวมแล้วการส่งออกทุเรียนทั้ง 3 ลักษณะ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น และสัดส่วนการส่งออกทุเรียนในรูปแบบทุเรียนแช่แข็งกับทุเรียนกวนก็เพิ่มขึ้นด้วย

ตลาดส่งออกทุเรียนที่สำคัญในปัจจุบัน คือ ไต้หวัน สิงคโปร์ และมาเลเซีย คิดเป็นร้อยละ 48.6 30.1 และ 16.0 ของการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับประเทศคู่แข่งขั้นที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นทั้งผู้ผลิตเพื่อการบริโภคในประเทศ และเพื่อการส่งออก แต่อย่างไรก็ตามคุณภาพของทุเรียนยังดีน้อยกว่าทุเรียนของไทย กล่าวคือ ทุเรียนมาเลเซียลูกเล็ก เมล็ดโต เนื้อบาง และไม่มีารคัดพันธุ์ แต่พิจารณาถึงราคาของทุเรียน พบว่าราคาทุเรียนมาเลเซียถูกกว่าทุเรียนไทยมาก ประกอบกับในปัจจุบันมาเลเซียได้มีการปรับปรุงพันธุ์ทุเรียนเพื่อการส่งออก จนสามารถครองส่วนแบ่งตลาดทุเรียนในตลาดสิงคโปร์ไว้ได้มากกว่าประเทศไทย นอกเหนือจากตลาดส่งออกทุเรียนหลักที่สำคัญแล้ว ยังมีตลาดส่งออกที่น่าสนใจ คือ ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา บรูไน และออสเตรเลีย เนื่องจากมีแนวโน้มการนำเข้าทุเรียนเป็นปริมาณที่สูง และยังมีระบบการซื้อขายและการชำระเงินที่ทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้ส่งออกได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาพบว่า การส่งออกทุเรียนของไทยในปัจจุบันยังคงพึ่งพตลาดเก่าอยู่ ซึ่ง ได้แก่ ตลาดฮ่องกง สิงคโปร์ มาเลเซียและบรูไน ซึ่งตลาดฮ่องกงมีแนวโน้มการนำเข้าเพิ่มสูงขึ้น แต่ก็ยังมีปัญหาทางการแข่งขันระหว่างผู้ส่งออกด้วยกันเอง อีกทั้งยังมีปัญหาทางด้านคุณภาพของสินค้าที่ผู้ส่งออกไม่พยายามรักษามาตรฐานการผลิต ส่วนตลาดทุเรียนในสิงคโปร์ มีคู่แข่งชั้นที่สำคัญ คือ มาเลเซีย ทำให้อัตราการขยายตัวลดลง ปัจจุบันจึงได้มีการลดราคาทุเรียนที่ส่งออกไปยังมาเลเซียและสิงคโปร์ลงเพื่อส่งเสริมให้มีการนำเข้าเพิ่มขึ้น แต่แนวโน้มการนำเข้าก็มิได้เพิ่มขึ้นมากนัก สำหรับตลาดทุเรียนในบรูไนเป็นตลาดที่ค่อนข้างจะอึดตัว เนื่องจากมีปริมาณการส่งออกไม่มาก ทั้งนี้เป็นเพราะการส่งออกทุเรียนไปยังบรูไนนั้นอาศัยการขนส่งทางอากาศเป็นหลัก ทุเรียนในตลาดจึงมีราคาสูง อีกทั้งผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังเป็นผู้ใช้แรงงานชาวเอเชีย ทำให้อัตราการขยายตัวไม่สูงมากนัก สำหรับตลาดใหม่ ซึ่งได้แก่ ญี่ปุ่น และไต้หวัน ก็มีแนวโน้มการนำเข้าทุเรียนเพิ่มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะไต้หวันนับได้ว่าเป็นตลาดที่มีอัตราการขยายตัวสูงมากจนก้าวเข้าเป็นผู้นำเข้าอันดับหนึ่งแทนฮ่องกงในปี 2537 และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นอีกในอนาคต ส่วนตลาดยังไม่บุกเบิกประกอบไปด้วย ประเทศออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกา

จากการศึกษาพบว่า ในประเทศออสเตรเลียยังมีปัญหาในเรื่องการนำเข้าในรูปแบบผลสด เนื่องจากกฎระเบียบการนำเข้าของประเทศออสเตรเลียทำให้ต้องนำเข้าในรูปแบบทุเรียนแช่แข็งแทน ทำให้การนำเข้าทุเรียนแช่แข็งมีอัตราขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น ส่วนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกา นับว่าเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการพัฒนาขึ้นมาเป็นตลาดที่ใหญ่สำหรับทุเรียนได้ กล่าวคือ จีนเป็นประเทศที่มีประชากรมากประกอบกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วภายหลังการเปิดตลาดของจีน ในปี 1978 ทำให้จีนมีการนำเข้าทุเรียนเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มสูงขึ้นอีก ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศศูนย์กลางทางการค้าของตะวันออกกลาง มีการส่งออกต่อไปยังประเทศต่าง ๆ ดังนั้นถ้าหากไทยสามารถเจาะตลาดแห่งใหม่นี้ได้ การส่งออกทุเรียนไทยก็น่าจะมีคู่แข่งในในอนาคต

ปัญหาของการส่งออก ได้แก่ คุณภาพของผลผลิต ปริมาณและราคาของผลผลิต รวมถึงการขนส่ง ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ ตั้งแต่เกษตรกรจนถึงระดับผู้ส่งออก จำเป็นต้องควบคุมดูแลทุกขั้นตอน เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของตลาด ทั้งนี้เพราะค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการเปลี่ยนมือผลผลิตจะเป็นต้นทุนของสินค้า ส่งผลถึงราคาของสินค้าที่จะส่งออกด้วยถ้าหากว่าราคาสูงก็ไม่สามารถจะแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกรายอื่นได้ และการขาดความรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกี่ยวกับเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวที่ถูกต้อง ทำให้คุณภาพของผลผลิตไม่ได้มาตรฐาน เพื่อต้องการให้การส่งออกทุเรียนของไทยเกิดการขยายตัวในตลาดต่างประเทศ ดังนั้นทุกฝ่ายควรที่จะร่วมมือกันอย่างจริงจัง เพื่อขจัดปัญหาที่เกิดขึ้น ย่อมจะทำให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญก้าวหน้า

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพทั่วไปของการผลิต การตลาด และการส่งออกทุเรียนของไทยในขณะนี้ ทำให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ในการเพิ่มปริมาณการส่งออกและขยายตลาดส่งออกทุเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถให้ข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ คือ

ด้านการผลิต ควรมีการปรับปรุงดังนี้

1. ควรมีการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน เพื่อทำให้ง่ายต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยี การแก้ปัญหาการผลิต การกระจายข่าวสารการผลิตและการตลาดที่ถูกต้อง รวมทั้งในเรื่องของการจัดขึ้นคุณภาพของทุเรียนแต่ละพันธุ์ เพื่อให้เกิดการนำไปปฏิบัติได้จริงในอนาคตและเกิดความมั่นใจแก่ผู้บริโภค อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองในการซื้อปัจจัยการผลิต และการต่อรองเรื่องราคาราคาผลผลิตอีกด้วย
2. ควรมีการสนับสนุนด้านเงินทุน และการควบคุมราคาปัจจัยการผลิต ตลอดจนเทคนิควิทยาการต่าง ๆ ซึ่งจะต้องได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลและเอกชน เพื่อให้มีการขยายตัวทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ด้านการตลาด ควรมีการปรับปรุงในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. คุณภาพของทุเรียน โดยทำการเก็บเกี่ยวทุเรียนในช่วงที่เหมาะสม และควรมีการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งนี้จะทำให้ผลผลิตทุเรียนมีคุณภาพ และสามารถทยอยออกสู่ตลาดได้ตลอดทั้งปี อีกทั้งยังทำให้ราคาทุเรียนไม่ตกต่ำมากนัก และควรมีองค์กรที่ทำหน้าที่ในการดูแลควบคุมคุณภาพทุเรียน รวมถึงการจัดขึ้นมาตรฐาน ก่อนที่ผลผลิตจะออกสู่มือผู้บริโภค
2. ข้อมูลทางการตลาด ควรมีสูนย์กลางในการกระจายข่าวสารข้อมูลทางด้าน การตลาด เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการวางแผนการตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการส่งออก เมื่อพิจารณาตามส่วนผสมทางการตลาดแล้ว พบว่า ควรมีการปรับปรุงในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. ผลผลิต ปัญหาที่พบโดยส่วนใหญ่แล้วนั้นมักจะมีสาเหตุมาจากคุณภาพของผลผลิตทุเรียนไม่สม่ำเสมอ อันเนื่องมาจากการตัดทุเรียนอ่อน กลิ่นของทุเรียน ดังนั้นควรมีการปรับปรุงพันธุ์ทุเรียนให้มีกลิ่นอ่อนน้อยลง ตลอดจนมีการเพิ่มคุณภาพของทุเรียน นอกจากนี้แล้วควรมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย แต่ทั้งนี้ต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในแต่ละประเทศด้วย นอกจากนี้ทั้งด้านการบรรจุหีบห่อ ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณภาพสามารถป้องกันการสุญเสีย และรักษาความสดของทุเรียนให้ได้นาน รวมทั้งควรมีการพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้เป็นที่ดึงดูดใจของผู้บริโภค

2. ราคา โดยรวมแล้วราคาของทุเรียนไทยในตลาดต่างประเทศค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับผลไม้อื่น ๆ และมีราคาสูงกว่าทุเรียนจากประเทศคู่แข่งชั้นด้วย แต่อย่างไรก็ตามคุณภาพของทุเรียนไทยนั้นมีคุณภาพดีกว่าจึงทำให้ตลาดค่อนข้างจำกัดอยู่แต่ในผู้บริโภคที่มีรายได้อ่อน ดังนั้นจึงควรมีการแบ่งตลาดออกเป็นสองระดับ คือ ตลาดบน ซึ่งเป็นตลาดที่มีความต้องการทุเรียนคุณภาพดี กับตลาดล่างซึ่งมีความต้องการทุเรียนที่มีราคาถูกกว่า การกระทำดังกล่าวนี้จะทำให้การส่งออกทุเรียนของไทยมีการขยายตัวมากขึ้น รวมทั้งยังสามารถขยายส่วนแบ่งทางการตลาดได้เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย และนอกจากนั้นในด้านของการขนส่งนั้นควรมีการลดค่าระวางสินค้าทุเรียนให้ต่ำลงเพื่อเป็นการลดต้นทุนของผลผลิตทุเรียนลง และควรมีการเพิ่มระวางบรรทุกสินค้าและสนับสนุนให้มีการเช่าเหมาลำเครื่องบินให้มากขึ้น ในช่วงฤดูกาลที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก ตลอดจนควรมีการส่งเสริมให้มีการบรรจุหีบห่อที่เหมาะสม และได้มาตรฐานเดียวกัน เพื่อเป็นการกระจายผลผลิตออกสู่ตลาดต่างประเทศได้รวดเร็วขึ้นและทำให้ราคาทุเรียนในช่วงฤดูกาลในทุเรียนดีขึ้น

3. การกระจายตัวของสินค้า จากการที่ระบบการค้าเน้นการของบริษัที่ทำ การค้าทุเรียนส่วนใหญ่ เป็นบริษัทส่งออกทำให้การตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคช้า ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงในเรื่องความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร หรือในบางกรณีอาจจำเป็นต้องเปลี่ยนรูปแบบของบริษัทจากบริษัทส่งออกมาเป็นรูปแบบอื่น ๆ เช่น การร่วมลงทุน หรือการใช้ตัวแทนจำหน่ายในต่างประเทศ เป็นต้น

4. การส่งเสริมการตลาด ควรมีการปรับปรุงกลยุทธ์ในด้านการตลาดส่งออกทุเรียนของไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์เผยแพร่ชื่อเสียงของ

ทุเรียนไทยในทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการขยายตลาดส่งออกทุเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในตลาดใหม่และตลาดที่ยังไม่บุกเบิก อันได้แก่ ใต้หวัน ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีนและสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ซึ่งจำเป็นต้องได้รับข่าวสารและข้อมูลเกี่ยวกับทุเรียนของไทยให้มากกว่าเดิม ตลอดจนผู้ส่งออกต้องมีการรักษามาตรฐานการส่งออกของตนเองไว้เพื่อรักษาสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างผู้ส่งออกกับผู้ค้าในต่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ . 2535 . สถานการณ์ด้านการวิจัยและการผลิตไม้ผลและพืชผักเมืองร้อนของประเทศออสเตรเลีย . (อัคราเนนา) .

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ . 2538 . ข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย . กรุงเทพมหานคร : (อัคราเนนา) .

กรมส่งเสริมการเกษตร . 2535 . แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539 . (อัคราเนนา)

_____ . 2537ก . การปลูกทุเรียน (พิมพ์ครั้งที่สี่) . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย .

_____ . 2537ข . รายงานการสัมมนา เรื่อง ทิศทางการพัฒนาไม้ผลในทศวรรษหน้าอนาคตผักไทย เส้นทางใหม่ของดอกไม้ไทย . (อัคราเนนา) .

_____ . 2538ก . ทิศทางการพัฒนาพืชสวน ในช่วงพัฒนาแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) . (อัคราเนนา) .

_____ . 2538ข . สถิติการเพาะปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ปีการเพาะปลูก 2531/32 - 2537 . (อัคราเนนา) .

ชาตภักดิ์ อ่อนศิระ . 2536 . "การส่งออกทุเรียนสดใส่ ขยายตลาดใหม่แถบเอเชียใต้เพิ่ม" . ผู้ส่งออก . ปีที่ 6 (ปีหลัง ตุลาคม 2536) : น. 56-57 .

_____ . 2538 . รายงานการอภิปราย เรื่อง ศักยภาพด้านการตลาดของผลไม้ . (อัคราเนนา) .

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิรนาม . 2533 . "สินค้าเกษตรส่งออกปัญหาที่ต้องแก้ไขระยะยาว" . ผู้นำการตลาด .
1(5) : น. 144-148 .

_____ . 2535 . "ตลาดไม้ผล" . อาชีพชาวเกษตร . 13(144) : น. 42-43 .

_____ . 2539 . "ผลไม้ระสองปี" . ไทยรัฐ . (9 พฤษภาคม 2539) : น. 7 .

_____ . 2539 . "วันขึ้นของทุเรียนไทยในสายตาผู้ส่งออก" . ข่าวสวน . 2(10)
: น. 74-75 .

ปรมาภรณ์ มะลิวัลย์ . 2357 . การศึกษาสภาพการผลิตและการตลาดทุเรียน อำเภอแก่ง
จังหวัดระสอง . กรุงเทพมหานคร : ปัญหาพิเศษปริญญาตรี . สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง .

ภาณินี ตนเจริญสุข . 2539 . หัวหน้าฝ่ายส่งออก บริษัท สยามพีลส์เฟรชโปรดักส์ จำกัด .
สัมภาษณ์ , 2 กุมภาพันธ์ 2539 .

ราตรี เม่นประเสริฐ . 2538 . "ทุเรียน" . ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร . 41(459) :
น. 47-48 .

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดระสอง . 2535 . บรรยายสรุปการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย .
(อัดสำเนา) .

_____ . 2538 . การผลิตและการตลาดทุเรียน . (อัดสำเนา)

หิรัญ หิรัญประดิษฐ์ และคณะ . 2533 . "การกำหนดมาตรฐานคุณภาพทุเรียน เงาะ และมะม่วง
เพื่อการส่งออก" . วิทยาศาสตร์สถาบันวิจัยพืชสวน . 12(8) : 48-58 .

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุทิสทิพย์ ประเสริฐถนอม . 2539 . ผู้จัดการฝ่ายผลิต บริษัท ไทยสงผลไม้ จำกัด . สัมภาษณ์ ,
25 มกราคม 2539 .

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้